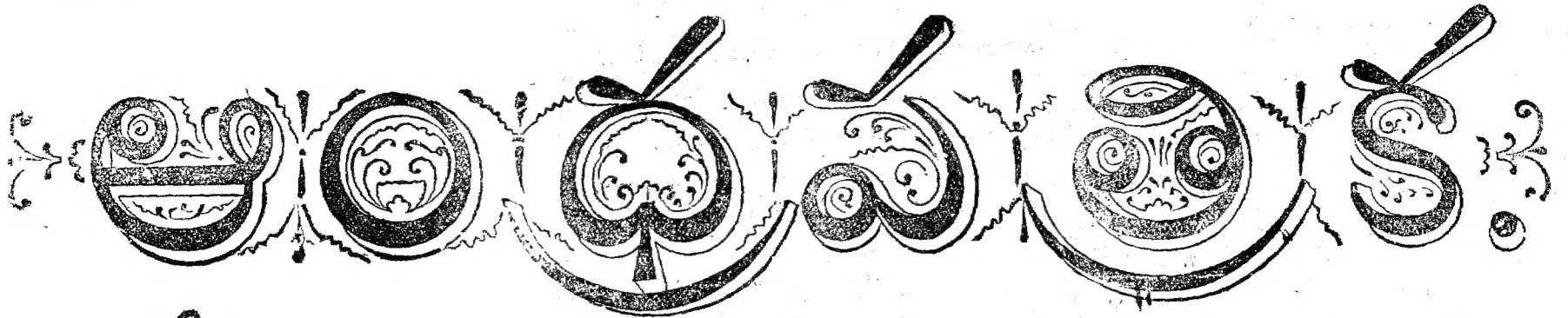

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడి పత్ర క 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జనవరి నెల 24-వ తేది గురువారము
హధిరోద్ధారి నామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ ద్వితీయ ౨.

No 148
సంచిక ౧౪౮

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

"MAHATMA GANDHI"

1924

అమృతాంజనము క్యాలండరు

1924

గాంధీ మహాత్ముని

పటము రంగులతో ముద్రింపబడి యున్నది.

క్యాలండరు 1-కి నెల 0-4-0.

పి. కీ. నహా 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

అతిసందర్భమైన బంగారుగాజులు దొరకుభవనము

ఏమోదరు గాజులుగాని యే కొంతలో నైనను అమృతమునకు కిద్దముగా నున్నవి.

హాజరులో లేనిది అతిత్వరలో తయారుచేసి యివ్వఁడును.

మోహన:

ఇది 2½ సూతులు మొదలు 6 సూతుల వరకు తయారుగును.

చేదారిము సూతులవారి జత 1-కి రూ 10

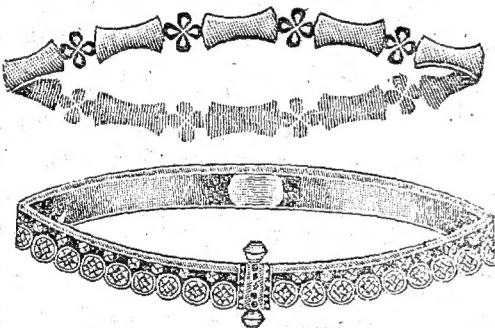
మంగుళూరు:

ఇది 5 సూతులు మొదలు 10 సూతుల వరకు తయారుగును.

మజూరి జత 1-కి రూ 25 లు.

ఒకదాని ఆర్డరు నిచ్చిన మీఠే తప్పక తయారుచేసి అమ్మకం చేయుదుము. యిట్లుగా నమ్మకము మాకు గలదు.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నం. 25 చై నాబజార్, 25 చై నాబజార్, 25 చై నాబజార్ - మదరాసు.

నవలలు సరస్వతీ గ్రంథమండలి నవలలు
రాజమహేంద్రవరము

(ప్రకాశకము: అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి) సంపాదకము: కల్లావజ్ఞుల శిశుకంఠరామయ్య
ఇందు విశేషముగ మనోహర కథాకల్పకంబులును, భావపూరితములును నవలలును నగు చార్మితి—
సాంఘి:—సాంసారిక—అపరాధకరికోధక—నవలలు, ముచ్చటైన బొమ్మలతో మాధుర్యాలుగ క్యాలిగ్రావైడుతో
దీమ్మిపైజున రమారమి 200 పుటలతో రెండుమాసముల కొక్కటిగ వెలువడుచుండును. వెలగడు ప్రతిగ్రంథమున
పోస్టేజిగా రూ 1-0-0 తేకుం జంబాద్పాట్లకుం జంపుచుండుము. చందాదారుగఁ జేసినచో ప్రవేశమును ముందుగ
నాలుకాబు చెల్లింపవలెను.

- ఇ. వీరబతు వెలువడిన గ్రంథములు:—
1. రహస్యవిప్లవము 2. చోరశిఖాముణి 3. హత్యారహస్యము, (డిటెక్టివ్ నవలలు)
4. ప్రేమసుందరి 5. లక్ష్మీప్రసాదము (సాంఘిక నవలలు)
అనుబంధ గ్రంథములు:— 1. మార్కండేయ నాటకము 2. భృత్యుంగిణి యను డిటెక్టివ్ నవల.
ముందు రాబోవు గ్రంథములు:— అనుబంధములు:—
1. రెనాయిల్డుకవివర్యుని 'ఫాస్టు' 2. అభాగి

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0 10-0 (కది అణాలు)

తల నులగ్నము! (పోవుభర్తయు (కత్తెకూ) కుజు మధికము!
శక్తియులో ఉష్ణాధిక్యముచే గలిగిడి కెత్తె, కాక కీ
మాత్రలు దివ్యావృతము. అదీర్ఘము, అచి, అనలీనము, అగ్ని
మాంక్యము, దాహము, దప్పి, ఎక్కి, స్థు, శుద్ధాగ్రములు యందు
బలమును, పిక్కిలు, పొగ్గములు, శిగ్గ, (వేళ్లు, అస్థులు,
మొనలగువానియందు ఎలిగడం నొత్తులను బోగొట్టి జేసామును
యాలోగ్యమునకు చెచ్చును. ఈ మాత్రలు మేహవాత శింపు
నొత్తులకు వెంటనే గుణించును. యందు అనేక ఓషధులు
చేరినవి. అశుభముల బ్రేషధులునుచేతన జరచుచున్నకింత
అని చెప్పవచ్చును. నిక్కసారి వాడినచో నెమ్మదిగా తెలియగలదు.
చిరుకామా:— అయుర్యేద ప్రద్యులయం,
బోధు శిష్యు మోహ, ఎలమ్య, కృష్ణజిల్లా.

వెల్లింగుటన్ సినీమా

19-1-24 కవివారము నుండి 25-1-24 తేది వరకు వారము వరకు
ప్రతిరోజు రెండు ప్రదర్శనలు
సాంకల్పికము 6-15 గంటలకు రాత్రి 8-30 గంటలకు
కవి, అదివారముల సభాస్థానములందు 8-15 గంటలకు
యూనివర్సిటీ సైన్సిఫిక్ విజ్ఞాన సీరియల్
"రేడియోకంగు"
2-6 భాగము
అను ఆట ప్రదర్శింపబడును

V. P. M.

ప్రశస్తమైన పేరుకనగనూనె
నాలుగు గ్యాలనులు డబ్బులలో కట్టుబడి చేసి, యే
రెండున్నేమనుకు కావలెంటే అచ్చటికి అంపించడ మవును.
విజయనగరం వెస్ అందు మిల్కు కంపెనీ లిమిటెడ్
మేనేజరు యేజంటు:—
మినర్సు గార్డను శ్రుదాప్ అందుకంపెనీ విజయనగరం.

దర్శనాను వి. ఇకా ప్రాబులు కందు 22 ర తేదివ యన.
వి. ఇ. దర్శనారి యామావస్యముం ఒకసభ జరిగెను. కల
కత్తా రెంటులొద్దను ఇకాను మూడు సుబిన్స్పెక్టరుల కాలము
లనులుకం దుండులము వరి ప్రభుత్వమువారిని కొరుకుకు తీర్మా
నింపుటదేను.

అమ్మ తాంజనము దీపి, మదాను - బొంబాయి

ఇదిగోవను వ్యవహారములందు ప్రభుత్వమునకుగల హక్కు
 లను బట్టియు శాస్త్రీకావనముగాని లేకచాప్రభుత్వమున కవసరముగలే

నది ఇరిగేషన్ కమిషన్ వారు దేర్చిన దానిని గమనించి ఇరిగేషన్ ను కమిషన్ తయారు చేయుటకై నీటిసమైక్య అధికారము తోను ప్రభుత్వమునకు ఇరిగేషన్ అఫీసర్లను యెట్టి అధికారములు కలవో ప్రత్యేకముగ జేయు లెట్లు 17 వ క్లాజు తయారు చేయబడినది.

అందు ప్రకటితమైన అధికారములను నిరంకుశముగ చలాయించుటకు నీటిసాగుదల భూముల యజమానులకు నష్టమెట్లుకావచ్చును కంటే సేవను యిచ్చుటకు ఉన్నచోట నీటి సమైక్య అవసరము తగ్గించినను వీలైన కొత్తవిజ్ఞాపనములను రక్షణము యేర్పాటు చేయబడినది. కాని ప్రభుత్వమువారుగాని వారిని దోషిగాని యీ కారణముల కారణము అధికారములు చలాయించుటకు ఇంజక్షన్ చేయుటకు నీటి అఫీసర్లలో దా వాడుచే నీటి అండ్ 90 వ క్లాజులో యేర్పాటు చేయబడినది.

నీటిసాగుదల, మురుగునీరుపోవుట, ముగ్గురు యేర్పాటు లనుజేయుటగూర్చి సరియైన పోషించి పరిపాలించుటకు తగిన శుభుజేయుటకు సర్వేక్షకులను జేయుటకు గాను భూములు భవనములు ప్రకటించునధికారము 18-22 క్లాజుల ప్రకారము చేయబడినది.

ఈ నీటిపనులకు నష్టమేమైన గలిగినపుడు అచేసినవాడుచి క్లకపోయినయెడల దాని కను మరకుభక్తు ఆ నష్టములన్ని లాభమును బొందు భూముల యజమానులనుండి కాట్టుటకు 22 వ క్లాజునందు నీటిజేయబడిన. ఇందు బర్మా అట్టు 36 వ క్లాజున నుసరింపబడినది. మరమత్తు భక్తులను, అతప్పు చేసినవాడు కుటుంబడిగ వనుష్యము జెప్పింపుట చేసియుండి, యూత పునలన సాగుదల భూమికి చాలవరకు నష్టముకల్పి, నీరును యింకో ప్రోవల్లుటలన రావలసినవాళ్ళకు నష్టముగల్గినను, అలాభముకల్పిన భూమిభూములకునీటితీరుటకు 20 లెట్లు యె త్తుచుగాకుండ పాత్రీ పయముల 98వ క్లాజు ప్రకారము యే ర్పాటుచేయబడినది.

ఎట్టియు, రయితో భూములకు కలిసి పనిజేయు ఇరిగేషన్ నువనులకు రమ్మకు ల గూర్చి న విషయము 24 వ క్లాజునందు చర్చించబడినది. కావలసిన మరమత్తులను అలస్యము లేకుండ ప్రభుత్వమువారు జేయు అధికారమునుటకు రైతులకు మంచిది. అందుకల్ల నైపుణ్యముల ఎట్టియు లాభమైనయె డల అధికారము నీటిసమైక్య ప్రత్యేకముగ సేయను కలిపింపకుం డైన మరమత్తుభక్తును వెల్లింపవలసియుండును.

10 VI అధ్యాయము పంటనీటి కాల్వలగూర్చిచర్చించుచున్నది 25- 26 క్లాజులు ఇరిగేషన్ అఫీసరుకు వరభాష్యమైన నీటికాల్వలను రక్షించుజేయు విధానమును నిర్ణయించుచున్నది. 35వ క్లాజు ప్రకారము ఇరిగేషన్ అఫీ సరు త నంబుతానె కొత్తనీటికాల్వలను కట్టించి విస్తరింప జేసి, ఉన్నవానిని మార్చి అభివృద్ధి జేయవచ్చును. పెద్దఇరిగేషన్ స్కీముజేసినపుడు నీటికాల్వలను త్వరగా నిర్మించుటకు నీటిగ నుండుటకు యేర్పాటుజేయుట ముఖ్యముగావునను, అట్టి స్కీ ములు నికాలమున అభివృద్ధి యగునటుల జేయుటకును, అరిగే షన్లకు యంతలాభము వచ్చునని తలచినది అనుకొన్నటుల కచ్చుటకును, భూమిని స్వాధీనము జేసికొనుటలో ఇరిగేషన్ అఫీసరు త్వరగా పనిజేసికొనుటకు విధాన మంతయును 36 వ క్లాజునందు స్పష్టముజేయబడినది.

36 వ క్లాజు ప్రకారము ఇరిగేషన్ అఫీసరు నీటికాల్వల కట్టుటకు విస్తరింప జేయుటకు మార్పుటకు అనుభక్తుల అసరు పులన సాగుదలయగు భూముల ఆసామతే, లేక యజమానుల నుండి రాబట్టవలయునని యేర్పాటు జేయబడినది.

ఈ అధ్యాయమునందు నిబంధనలు బర్మా, బొంబాయి ఆ క్టులనుండి తీసికొన బడినవి. కాని వాగుండి బొంబాయియన మూత్రము భేదించినది. నీటికాల్వల కట్టినదప ప్రభుత్వు సా త్రునుగాని వరభాష్యులనుగాని గావు, ఇట్లు భేదించిపోవుటకు కారణము యీరావధానిలో నీటి సాగుకావలసిన ప్రభుత్వము సాత్తుభాషించు వాచారముండుటకేరై యున్నది. వికే ఆకా లు నుండునె యెటులగాలితయత ప్రత్యేకస్వత్వములకు మూత్ర ము లానైయుండును. ఇట్టి యేర్పాటులను విల్లును స్పష్టముజే యుటకుగాక సామగ్గులనుగూర్చి యెట్టికాదాము లేకుండ జే యుబడినది. ఈ కాల్వలపై అధికారమును కొందర కిచ్చినయెడల వారిలో వారికి తగాదాము వచ్చితీయును.

11 అయితక అధ్యాయము నీటితీరుటకు సంబంధించి యున్నది. ఈ అధ్యాయమునందు 1865 మద్రాసు ఇరిగేషన్ అక్టు నిబంధనలే చేర్చబడినవి, ఈఅక్టునందు ఇంధనరకు గానిం

పబడిన సవరణముకూడ ఈ అధ్యాయమునందు చేర్చబడినది. 19 1- 08 సంవత్సరముల ఇరిగేషన్ వారు సలహాపనునది (ప్రభుత్వము వారికి సంబంధించిన మూగోభూములపై ఎట్టికూ కిమ్మన విధిం చుటకు ఒక నిబంధన చేర్చబడినది.

12. ఆరక అధ్యాయము నీటికావలను ఏవో ప్రత్యేక మరతులమీద నిర్వహించుటకు వర్తించుచున్నది. ఇట్టి నిబంధన లేనందున ఈ కారణముల గొప్ప లాభముగ భావించుటకు యుండెను. ఇప్పుడుకొన్ని ప్రాత్యేకము ఆలోచనకొనున్నది. ఆ ప్రాత్యేకమైన సాగుదలకు గూ భూమికి అధికారమును నీటిని ఉపయోగించినను ఉపయోగించుటకు నిర్ణయించిన లేదు ప్రకారము నీటితీరుటను వెల్లింపినకేరప్పు ఆ ప్రాత్యేకముల లాభ ముండదు. రైతులు అట్లేకేరెవరుని ఇప్పుడునులేరినది. కాని ఇప్పుడున్న కానము ప్రకారము అట్టి ప్రతిపత్తి భూములమ యయిన వెల్లింపయి, ఆ ఒడంబడిక ప్రకారము నడచుకొని వారిని నిర్వహించుటకు నీటితీరు వ్యాపకాభోక్తాగూల ప్రభుత్వము వారికి సలహాఇచ్చిరి. ఈ అధ్యాయము అట్టికావల ను తొలగించుటకు ఉద్దేశించబడినది. ఇందులో కొన్ని నిబంధనలు నయంక కావ్యముల మైతర ఇరిగేషన్ అక్టునుండి గమింప బడినవి.

13. ఏదవ అధ్యాయము కి సేవన్న వెల్లింపక నీరు సాగు దలనుజేసికొనుటకు విస్తరింపజేయవలసియుండునూర్చిచర్చిం చుచున్నది.

ఇందు 54వ క్లాజు అట్టి భూమియొక్క విస్తీర్ణము నును చర్చించుచున్నది 42వ క్లాజు ప్రకారము 11-వ క్లాజు లో విలంబించినటుల ఎంతభూమిని ఏదవముగ సాగుదలచేయు టకు నీరు వినియోగించ కలేకో భూస్వామి ఎంతసేను ఉత్తరా గించుకొ ను ట కు వా క్కు గలిగి యున్నాడో, అనీటి పన్ను లేకుండ చేయబడినది. ఈరెండు విషయములలోను ఉచితముగ సాగుచేసి కొనుట ఉపయోగించు నీటి పరిమితిని కట్టి యుండును. కాని ఇట్టివాళ్ళను ఎకరముల కట్టియుండు నట్లు మాత్రము నీటి సాగుదల అభివృద్ధిని పరిపాలన జేయున వును అవసరము. ఈ క్లాజు ప్రకారము అట్లు చేయుటకు ప్రభుత్వమువారికి అధికార ముయ్యబడినది.

1917 మే 1 వ తేది ప్రారబ్ధము చేసిన గెటిల్బెంబులు, ఆ తేది నీటికి వాచా లేమియు లేకున్నయెడల, అయి నిర్వ యించబడియుల ఈ నిబంధన చేయుచున్నది. ఇట్టి నిబంధన చేయుటలో ఉద్దేశ మేమనగా 1917 మే 8 వ తేది గానించిన ఉక్తాంకను తీర్చున అధికారము చేసికొని (వరి సంవత్సరము నీటితీరుక విధించుటకును కొత్త కార్యాచరణకు తావు యున్న దని అదిగరకు నిర్ణయించిన గెటిల్బెంబులను మరల మార్పుచేయ కుండ నిశ్చేదించబడినది. 1906 లో చేసిన గెటిల్బెంబులు కూడ కొట్టిజేయవలసిన దని భూస్వాములు వాచాను తీసికొనివచ్చిరి. కాని ఎన్నిటిని కొట్టిజేయవచ్చు వ్యాఖ్యములకుంట్ల ఎట్లయగును.

55 వ క్లాజు అట్లభూముల స్థలనిర్ణయమును చర్చించు చున్నది. గోవాలో క్లవ్ డెటెలలో మామూలు పల్లపుభూములు గనున్నవాని ప్రారబ్ధమిర మామియెడల పన్ను లేకుండ సాగుచే యుటకు తగినభూమిని నిర్దేశించవచ్చు ఎడల పరిపాలనావిజ్ఞాన ములందు చాల ప్రయోజనముగనియు, ప్రభుత్వాయామకున నష్టముకలుగుననియు విశదమాయెను. క్లవ్ డెటెలలోను ఇర జెటెలలోను ఇచ్చటికిని అట్లు నిర్దేశించబడిన భూభాగముల లోక నులుగలవు. ఇరిగేషన్ అయిననుగన్ను చట్టప్రకారము భూ ముల యజమానులకు అట్టివాటిని నిర్దేశించవలసిన బాధ్యతలేదు, అందులకు ఎన్నియొకపాతాములు సూచించబడినవి. ఏవియును పులంకయులుగ నుండియు గానింపబడివు. చట్టవిరూధుని నివారణోపాయముగా గానించుచున్నది. భూస్వాములు అట్లు స్థలనిర్దేశముచేయక తప్పిచుకొనుటకు కారణము రైతులు వాచా లేచ్చెరిన భయములులు గానించుచున్నది. ఇప్పుడున్న చట్టము ప్రకారము రైతు లోభముని పల్లముకొండ చేర్చుకొ యినయెడల అట్లు చేర్చవలయునని కొరయ వాచా చేయవచ్చు ను. సబ్ క్లాజు (1) ప్రకారము ఇట్టివాచాకు అవకాశము లే కుండ జేయబడినది.

14. ఎనిమిదవ అధ్యాయము సాధ్యమైతరతరక కాంబె శ్చేషముల ఏవో సందర్భములలో నిర్వహణలో చర్చించబడినది. ఈవిల్లు ప్రకారము అధిక రమును చలాయించుటకు కలిగిన కష్టములకు కంటే శ్చేషము ఇచ్చుకథలి అంగీకరింపబడినది. ఈప థలియందు చేని విషయములన్నియు 56వ క్లాజునందు లేలుప బడినవి.

కంటే శ్చేషము కొరకులు అధికారము చలాయించిన తేది నుండి సంవత్సరము లోపుక ఆ దరభాష్యుకు వంతుకొరకు యనని ఈక్లాజున 1 వ ఉపనిబంధన లేలుపుచున్నది.

కంటే శ్చేషము కొరకులు ఏలలేని విషయములు 2 వ ఉపనిబంధనయందు చేర్చబడినవి. బొంబాయి, అక్టు 81 వ శ్చేక్ష ను, బర్మా అక్టు 9, 89 వక్లుల ననుసరించి ఈ నిబంధన తయారు చేయబడినది. అయితే (ఎ/లి/సి/టి) అక్షరములగుర్తుచేసి లేరిన న అంకములకు ప్రత్యేకముగ లేలుపవలసియున్నది. ఇందు (ఎ) గుర్తులు యెడటి అంకము నీరుసాగుదలను సూచనముగ విస్తరింపజేయుటకై చేయు మా యు ల లో ను, అ భి వృ థి యించును ఎత్తువ సాత్తులత్వముండుట ఉద్దేశించబడినది. ఈ నీటిసాగుదలను విస్తరింపజేయుటకు ముందు చేయు ఏర్పాటును కొంతవరకు స్పష్టమయోజనకరములుగ నుండి పరింపవలసిన అవ శ్యకము గానించుచున్నది. కొత్తగ సాగుచేయు భూముల యజమానులు నీటిసమైక్య సాగుయందలెనని మామగను సంపాదిం చుకొనుటకు అవకాశ మిచ్చినయెడల ఈసవరణలను ప్రవేశ పెట్టు టకు అటంకము కలుగును. (2) గుర్తునందు లేలుపబడినటుల ప్రభుత్వు లేక్కలలో మెట్టికింది జేర్చబడిన భూముకి నీటి సమైక్య ఆ వి ష యే ని ష డ ల కంటే శ్చేష మ ను ఉండకాలదు. (సి) గుర్తుఅంకము 1:09 విల్లుకొనున్నటులే ఇందు చేర్చబడినది. అదియందుకుటలన రెవిన్యూ అఫీసర్లు కంటే శ్చేష మను ఇచ్చుటకుగూర్చి ఎట్లు ప్రకటించవలెనో మార్గదర్శక మునుండును. దీనిప్రకారము ప్రభుత్వమువారు ఏదైననీటి కాలు మను చాగుచేయకుండ కవలి ఉపయోగము లేకుండచేసిన యెడల కంటే శ్చేషము ఇయ్యకక్కరలేదు. (3) గుర్తునందు లేలుపబడి నటుల నిండుచేరు కొనుటకులన నష్టమెంత కలిగెనో లేక్క జేయుట దుస్సాధ్యము. కాదని లేలుపబడినది.

8 వ ఉపనిబంధనము 19.6 సంవత్సరపు విల్లు 21 వక్లా జును అనుసరించుచున్నది. అవినవసంవత్సరములలో విల్లులందు వదలిజేయబడిన నిబంధనమున్నవికల కమిటిసూచనలపై ఇచ్చుట మరల చేర్చబడినది.

57-62 క్లాజులు కంటే శ్చేషములు ఇచ్చుటలో అనుగ రింపవలసిన విధానమును గూర్చి చర్చించుచున్నది. 68 వ క్లాజు బర్మా అక్టు ననుసరించు కంటే శ్చేషములను అనీటి కాలుననుండి నీరును సమైక్యచేయు రూకముగ నియ్యకలయునని నిర్దాశించు చున్నది. 64 వ క్లాజు ప్రకారము ఇది క ర తు న్ను నీటి శ్చేషమునిఅపియన్న గాని తగ్గించిన గాని కంటే శ్చేష ము ఇచ్చునపుడు కొత్త కష్టముని చేయుటకు గూర్చి చర్చిం చుచున్నది.

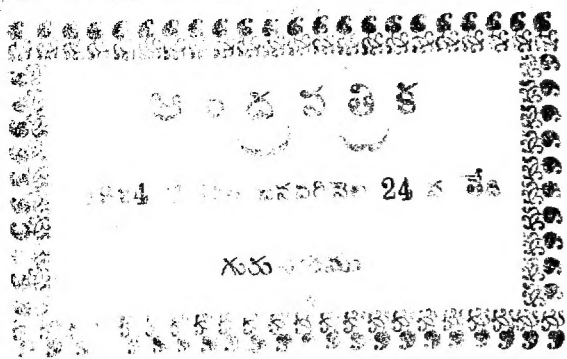
15 తొమ్మిదవ అధ్యాయము నందు మూలిపని చేయించుట ను గూర్చియు పరికరములను సంపాదించుటను గూర్చియు చర్చిం పబడినది. 1858 మద్రాసు అక్టు (1)నందు నిర్బుధమెట్టి పనిచే యుటకు గూర్చిన మాటలబొందిక సరిగ లేకపోవుటవలన ఆం దుకు సంబంధించిన నిబంధనలు 2879 బొంబాయి అక్టు (7) ప్రకార మును, 1905 బర్మా అక్టు (2) ప్రకారమును మార్పుచేసి వందా యిలి తీర్మానించి నటుల కంటే శ్చేషము ఇచ్చుకథలి రద్దుచేయ బడినది.

16. పదియవ అధ్యాయము మడిమరమ్మతును గూర్చి చ ర్చించుచున్నది. ఈవిషయమైన భర్తము 1858 అక్టు 1 శ్చేక్ష ను 6 వందు అనుభూర్తముగ నిబంధనలను లేలుపుచు కానముండ కలయునని 50 సంవత్సరముల నుండియు అప్పడప్పుకు సూచింప బడుచుండెను. 1970 లో మైదు ఇరిగేషన్ కుర్చు కమిషను వారు కొత్తకానముండకలయునని ప్రాత్యేహించి చిత్తువిల్లును రయారుచేసిరి. అయ్యదిరెవిన్యూ శ్చోద్ధవారికి పంపబడిన.

బోడ్డుకారు చట్టముచేయునూచనను బలపరచిరి. కాని ప్రభుత్వ ము వారు ఆసమయమున అంతటితో విరమించిరి. 1879 లో కాటక విచారణసంఘపు ఇరిగేషన్ సబ్ కమిటివారు ఈ కానసత్తు అశక్తమును లేలుపక కాటక విచారణ సంఘము వారు వారిలో నేకీధించిరి. అప్పుడు ఒకవిల్లును రయారు చేయుటకు కమిటియొ డి నియమింప బడిన. అట్లు 1882లో ప్రభుత్వమువారికి పంపబడిన. అయ్యది కానసభలో ప్రవేశ పెట్టుబడి నెలక్కుమిటి విచారణకు ప. పబడిన. 1884 లో ఈ విల్లు ఉపసంహరింపబడిన. ఇందుకు ముఖ్యకారణము మైదు ఇరిగేషన్ కర్మలను పోషించుట దెబ్బ మిగిలియున్నదనయే. ఇది సరియైనకారణముగ కనుపించలేదు. ఏలననగా నిర్బంధ పెట్టి పనిచేయించుట విదో స్వల్పకార్యములు ప్రభుత్వమువారు విచా రింపకనని జేయించుటకు మార్తమే కాని ఆమరమ్మతులను అచటికడలే చేసికొన కలుగుదురు, అది చేయవచ్చు ఎ డ ల చాల కష్టము కచ్చును. 1901-08 ఇరిగేషన్ సు క మి ష ను వారు ఈవిషయమై మరలఅలోచించి కానము చేయుట ప్రగ రుని గట్టిక చేప్పిరి. వానిపై క లేర్చుట సలహాపుట్టుకొనె. మడిమ రమ్మతు ఆచరణలో పెట్టుటకు తగినట్లు కానము లేద నియు వానిని సంస్కరింప కలయుననియు అందరు ఏ కాభిప్రాయమును చేరిరి.

క్రొత్త ఇరిగేషను చట్టము

క్రొత్త ఇరిగేషను చట్టము, యీవారపు భార్యసెంటు బార్ని గెజటులో ప్రకటింపబడెను. దీని యుద్దేశము లను హేతువులను వేరొకచో ప్రచురించితిమి. ఈ చట్టమును ఫిబ్రవరి 5 వ తేదిన ప్రారంభమయ్యెడి మదరాసు శాసనసభలో, లా మెంబరు గారు జి.వి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ప్రవేశ పెట్టెదరు. చెన్నరాజధానిలోని ఇరిగేషను చట్టముల చారిత్రము జూడిన వింత గ నుండకమానదు. ఇరిగేషను చట్టమును నిర్మింపవలెనను ప్రయత్నము 1856 సంవత్సరమున ప్రారంభమయ్యెను. ఆ ప్రయత్న మిప్పటికిని సఫలము గాదయ్యెను. ఇప్పుడు ప్రచురియిన చట్టపు గతి ఏమగునో ముందుగాని తెలియదు. 1856 సంవత్సరమున తయారుజేయబడిన చిత్తు చట్టమున కవసరము గలుగలేదని, నిజీయుంచబడెను. 1880 సంవత్సరము వరకే సంగతిని తలచినవారు లేరయిరి. ఆ సంవత్సరము నందు మరల కడలేక గలిగెను. 1884 సంవత్సరమునందు చిత్తు చట్టముకంటే తయారుజేయబడిన సెలెక్టు కమిటీ కింపబడెను. కాని రివిన్యూబోర్డువారి చట్టమును ఖండించుటచే 1888 సంవత్సరమునంది ఉపసంహరింపబడెను. 1905 సంవత్సరమునందు ఇరిగేషను చట్టమును తయారుజేయుటకు ప్రత్యేకాధ్యక్షి నియమింపబడెను. 1908 సంవత్సరమునందు చిత్తుచట్టము తయారుజేయబడెను. 1909 సంవత్సరమునందు కొన్ని సవరణల జేయును, మరియొక చిత్తుచట్టము ఏర్పరుపబడెను. దీనిలో నింకను మార్పుల జేసి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కింపగ, 1914 సంవత్సరమున వారు దాని నంగీకరించిరి.

కాని ఇంతలోనే యుద్ధము సంభవించెను. యుద్ధ సమయమున వివాదాంశములకు తావుండ గూడదని తలచి శాసనసభ వారు దీనిని నిలిపియుంచవలెనని కోరిరి. ఇంతలోనే సుప్రసిద్ధుడు ఉర్లాంకేసు తీర్పుప్రీవీ కౌన్సిలు నుండి వెలువడెను. అధికారుల మనముల నిది తలక్రింద జేసెను. భూమి ఖామందుల హక్కులీ తీర్పు నందు స్థిరపడుకబడెను. ప్రభుత్వమువారి విశాలాధికారము కొంతవరకు నిరోధింపబడెను. భూముల నిర్వహణకు, నీటివనరులనుండి స్వేచ్ఛగ నంత నీరు వచ్చుచుండనో, అంత నీరుకు పిమ్మట నెప్పుడును ఖామందుకు హక్కుండునని, ఉర్లాంకేసులో ప్రీవీ కౌన్సిలువారు తీర్పుజెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము ప్రకారము మాత్రము సెలెట్ మెంటు సమయమున ఎంత నీరు ప్రవహించుచున్నదో అంతటినిదే హక్కుగలదు. అందుచే ఇరిగేషను చట్టము స్వేచ్ఛి, భూమి ఖామందుల హక్కుల నిర్ణయములను ప్రభుత్వమువారు బూచుకొని, 1914 సంవత్సరపు చట్టమును మార్పుజేసి, చిత్తు చట్టమును తయారుజేసిరి. ఈ సంవత్సరము జనవరి నెలలో జరిగిన శాసనసభలో దీనిని ప్రవేశ పెట్టిరి. శాసనసభవారి చట్టమును నిరాకరించిన సంగతి పాఠకులకు ధెలియును. అప్పటి లామెంబరు జీ. కే. శ్రీనివాసయ్యంగారు తమ పదవికి రాజీనామా

నీయవలసినచ్యును. ఇంతటితో వెనుదీయక క్రొత్తలా మెంబరు గారు జి.వి. రామస్వామి అయ్యరుగారి అధ్యక్షత క్రింద, ప్రభుత్వమువారికి ఉపసంఘము నేర్పరచి, ఇరిగేషను చట్టమును పరీక్షించి చిత్తుచట్టమును తయారు జేయవలయు నని వీరిని గోరిరి.

క్రొత్త చిత్తుచట్టము సయితము ఆక్షేపణార్హముగ దోచుచున్నది. వెనుకటి చట్టమునందు ఎన్నతగిన మార్పుల జేసియుండలేదు. ఇది వింతగాదు. మద్రాసు రాజధానిలో ఇరిగేషను సౌకర్యములను చక్కబరుచుటయే దీని యుద్దేశముగనునో, విశాలభావభరితముగ చట్టము దయారయ్యెడిది. అటుగాక ఉర్లాంకేసులో నెసగబడిన సౌకర్యములను తొలగించి, స్వలాభమును పెంపొందించుకొనవలయు నని ప్రయత్నించుటచే, ప్రభుత్వమువారు నుపయోగకరమగు చట్టమును తయారుజేయ జాలరయిరి. చట్టముల కారిత్యమును తొలగించి, ప్రజలకు సౌఖ్యము గలిగించుటకు, లాకోర్టు తీర్పులు తోడ్పడుచున్నపుడు వానిలో నధికారులు జోక్యము కలుగజేసికొనకుండుట ఉచితము. క్రొత్త చట్టమును నిర్మింపదలచుచో, ఉర్లాం తీర్పులోని సౌకర్యములను దీనిలో పొందుబరచిన శ్రేయస్కరముగ నుండెడిది. అందుకుమారుగ ఉర్లాం తీర్పును ప్రతిఘటించుట కీ చట్టమును ముఖ్యముగ నిర్మించుటచే, దీని యుపయోగము మృగ్యమగుచున్నది. క్రొత్తచట్టమును తయారుజేయునపుడు, వెనుకటిలోపము లన్నిటిని సవరించి, ప్రజల హక్కులకు భంగకరము గాని ఏర్పాటుల జేసియుండవలసినది. అటులజేయక, వెనుకటిమాదిరి చట్టమును మరల ప్రవేశ పెట్టుటవలన, వివాదములు పెరుగుట కవకాశము గలదు.

చిత్తుచట్టమును బొంబాయి బర్మాచట్టముల ననుసరించి తయారుజేసినటుల దెలుపబడినది. చెన్నరాజధాని పరిస్థితుల ననుసరించి, అనుకూలమగు చట్టమును తయారుజేసిన ఇంతకన్నను బాగుండెడిది. ఎట్టేటులో పూర్తిగ లేని నీటివనరు లన్నిటిపై ప్రభుత్వమునకు గల యధికారము నిరూపింపబడెను. ఇట్టి నీటివనరులను ప్రభుత్వము వారు వశపరుచుకొనవచ్చును. ఇందుకై ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనముజేసిన చాలును. సెలెట్ మెంటు సమయమున ఎంత నీరు వాడుచుండినో, అంతవరకే హక్కుండునని స్పష్టపరుపబడెను. ఉర్లాం తీర్పులోనివేయబడెను. ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనజేసిన పిమ్మట, భూమి ఖామందుల హక్కులను నిర్ణయించుటకు ప్రభుత్వోద్యోగి రికార్డునుతయారుజేయవచ్చును. ఇట్టి రికార్డు ననుసరించియే, భావిస్వత్వములు నిర్ణయింపబడును. ఉపసంఘమువారి యభిప్రాయము ననుసరించి, పూర్తిగ ఎట్టేటులోనున్న నీటికిమాత్రము ఇట్టి ప్రకటనము వర్తింపదని సూచింపబడినది. ఇది కొంచెము మేలే. భూముల ననుభవించు కొలదియ నీటిహక్కులు చేకూరుట సామాన్య విషయమే. అట్టి యవకాశమును తొలగించి, నడుమనుచ్చిన రికార్డులును సెలెట్ మెంటును మాత్రమే ప్రమాణముగ గైకొనవలయుననుట, యుక్తము గానరదు. ఉర్లాంకేసు తీర్పులోని ప్రధానవిషయమును వీరు నిరాకరించి, ప్రజల హక్కులను కడుంగడు సంకుచితము గావించిరి.

బర్మాను చట్టము ననుసరించుపుడు అందలి నిష్పాధముల ననుసరించి, సౌకర్యములనుమాత్రము ప్రభుత్వమువారు గ్రహింపరయిరి. బర్మా చట్టమునందు ప్రభుత్వమువారు ఇరిగేషనుపనులతో జోక్యము కలుగజేసికొనదగిన ప్రత్యేక పరిస్థితులు వివరింపబడెను. మద్రాసు చట్టములలో గాని, ప్రభుత్వమువారికి గల అధికారము లన్నిటిని

ప్రత్యేకాధ్యాయమునవివరించుచున్నది. ప్రభుత్వము వారు తలపెట్టినచో, ఇరిగేషను పనులతో నేతీరున నయినను జోక్యము దీసికొన వీలుగలదని దెలుపబడినది. ఇట్టి ఏర్పాటు నిరంకుశాధికారమును పెంపు జేయుననుటకు సంవియములేదు. అధికారు లీ యవకాశము గైకొనియిచ్చవచ్చిన రీతిని ప్రవర్తించుటకు వీలుగును. నిరంకుశాధికార ప్రయోగమునకు ప్రతిక్రియగ నప్రతిహతము సూచింపబడినను, దీనివలన ప్రయోజన ముండనేరదు. ఇందుకు దోడుగ ప్రభుత్వమువారుగాని ఉద్యోగులుగాని ఇరిగేషను పనులతో జోక్యము కలుగజేసికొనకుండ నాటంకపరుచుటకు సివిలుకోర్టుల కధికారము లేకుండజేయబడెను. మూడవ అధ్యాయపు ఏర్పాటుల ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు ఇరిగేషను పనులనుగాని, డ్రెయినేజి వర్క్సులనుగాని నిర్మింపవచ్చును. వానిని మరమ్మత్తు జేయవచ్చును. నీటిపల్లయ జేయుచున్న ఇరిగేషను డ్రెయినేజి వర్క్సులను మూసివేయవచ్చును. వానిని మార్చివేయవచ్చును. ఇంకను ఎట్టి కార్యమున కయినను వీరు గడంగవచ్చును.

ఇంతటి యధికార మున్నపుడు, అధికారులెటుల ప్రవర్తించురో యూహించుట సులభసాధ్యము. బర్మాచట్టము ప్రభుత్వము జోక్యము దీసికొనదగు మినహాయింపులమాత్రముజేల్చుచున్నది. మద్రాసుచట్టము ప్రభుత్వమునకు సర్వాధికారి మిచ్చుచున్నది. మరియొక విచిత్రపు ఏర్పాటును గమనింపవచ్చును. నాల్గవ అధ్యాయము నీటితోవల గూర్చి వివరించుచున్నది. భూమి ఖామందుల కోర్కెపైని ఇరిగేషను ఆఫీసరుగారు నీటితోవలను నిర్మింపవచ్చును. బర్మా బొంబాయి చట్టముల ప్రకారము, నీటితోవలు భూమి ఖామందులకే జెందును. మద్రాసు చట్టములు గాక వీనిని ప్రభుత్వమువారి సాత్తుజేయుచున్నది. మద్రాసురాజధాని సాంప్రదాయము ప్రకారము ఇరిగేషను కాలువ లన్నియు ప్రభుత్వమువారివేయగుటచే, చట్టములో నీతిరున గావించబడెనట్లు. బర్మా బొంబాయి చట్టములలోని సౌకర్యములను త్రోసివైచి, ఆ చట్టములను ప్రభుత్వమువారు నుసరించిననుట పరిహాసాస్పదము. ఇట్టి ఏర్పాటువలన, ప్రజలలో తగుపులుండవని, లామెంబరుగారు దెలుపుచున్నారు. మనిషి బ్రతుకకున్నను జ్వరము బోయె నన్నట్లు, నీటితోవలపై ప్రజలకు గల హక్కు లంతరించిన పిమ్మట, పోరాటమేమి మిగులును? పోరాటములను తొలగించుట కిది యపూర్వమార్గముగ గనుపించును.

అయిదవ అధ్యాయము, నీటితీరువను గూర్చి వివరించుచున్నది. నీటితీరువనుచెల్లించ నక్కరలేని మాగాణి భూమి మీదగూడ, తీరువను విధించుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికారమి యబడినది. ఇట్టి భూముల కొరకు క్రొత్త ఇరిగేషను వర్క్సును నిర్మించిన గాని, ప్రాతదానిని మరమ్మత్తు జేసినగాని, ప్రభుత్వమువారు నీటి తీరువను విధింపవచ్చును. నీటి తీరువ నిదివర కిచ్చుచున్న మాగాణి భూమిపై ఇంకను ఎక్కువసేసును విధింపవచ్చును. నీటి తీరువ గూర్చి సివిలుకోర్టులలో వ్యాజ్యము వైచుటకు వీలులేదని నిర్ణయింపబడినది. ఉర్లాం తీర్పు 1917 సంవత్సరము మే నెల 3వ తేదిన గావించబడెను. ఈ తీర్పు ననుసరించి, ఇంతకు పూర్వపు సెలెట్ మెంటులను తీరుగదోడుటకు వీలుగలిగెను. నీటి తీరువను ప్రతిసంవత్సరము నిర్ణయించుచుండుటచే, వ్యాజ్యకారణము ప్రతిసంవత్సర ముదంభించునని మద్రాసు హైకోర్టు తీర్పుండుటచే, ప్రభుత్వమువారికి నోటిసు లనేకములు పంపబడెను. వీని నన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు రొక్క గీటుతో దీసివైచుచున్నారు. 1917 సంవత్సరము మే 1వ తేదికి పూర్వ

మున్న సెటిలుమెంటులన్నియు ఖాయములని ఏడవ అధ్యాయము చెబుచున్నది. ఇరిగేషను చట్టమును నిర్మించిన ముఖ్యప్రయోజనము దీనిలో పూర్తియగుచున్నది. సెటిలుమెంటులన్నింటిని దీరగలవు. ఉచితముగ నీటి సప్లయని పొందుట కర్హతగల పొలముల విస్తీర్ణమును నిర్ణయించుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికార మొసగబడింది.

ఎనిమిదవ అధ్యాయము ననుసరించి, ప్రభుత్వమువారు ఇరిగేషను వర్క్సునుండి నీటిసప్లయని తగ్గించిన గాని ఆ పిచ్చె చిన గాని, సప్లయపరమము గోరుటకు ప్రజలకు హక్కు లేదు. ఇరిగేషను వర్క్సులను నిర్వహించు బాధ్యత ప్రభుత్వముపై నసలేదని తెలుపబడినది. క్రొత్తచట్టము ప్రకారము, బాధ్యతలు, సప్లములన్నియు ప్రజలకంటగట్టబడినవి. ప్రభుత్వమువారికి సర్వాధికారముగలదు గాని, వారిపై నెట్టి బాధ్యతలను చట్టము మోపుటలేదు. ఇట్టి చట్టమువలన సేమి యుపయోగముందునో యూహింపవచ్చును. ఇరిగేషను ఆఫీసులకు కవసరము గలుగునది దోచినపుడెల్లను, కూలీలచే నిర్బంధముగ పనిజేయించుటకు నొప్పించిన అధ్యాయ మధికార మొసగుచున్నది ఇట్టి ఏర్పాటును అధికారులు దుర్వినియోగపరచి ప్రజలను బాధించుట కవకాశముండగలదు. కదియవ అధ్యాయము, తీవాందోళనకెడమియగలదు. ప్రతిఫలములేక కూలిజేయవలయుననుట, ఎక్కడనయినను అధర్మమే. అట్టి ఆచార మిదివరకున్నను, దీనిని పాటించుట ముఖ్యము. ఇరిగేషను చట్టమీ విషయమై విరుద్ధమగు సూచనలగావించినది. డబ్బులేకుండనే కూలిజేయవలయునని నిర్బంధించుటకు, ప్రభుత్వమువారికి చట్ట మవకాశ మొసగుచున్నది. ఇప్పటి నియమముల ప్రకారము, కుడిమరమ్మతు అనగ ఉత్తముగ కష్టముజేయవలసిన ఆచారముగలదనియైనను, ముందుగ నిరూపింపవలెను. అట్టి యవసరమును సయితము చట్టము దొలగించుచున్నది.

ఇరిగేషను ఆఫీసుగారు ఉత్తరవిచ్చినచో, కూలీలనుచితముగ పనిజేయుటకు నిర్బంధింపవచ్చును. సివిలుకోర్టు లీ విషయములలో జోక్యము కలుగజేసికొనవీలులేదని సూచింపబడినది. ఈ యేర్పాటు నాగరిక పరిస్థితులకు ప్రతికూలముగ గనబ్బును. చట్టమునం దెల్ల, ఇరిగేషను పంచాయతుల ఏర్పాటు అనుకూలముగ గనుపించుచున్నది. ఈ పంచాయతులకు శాసనాధికార మొసగుటకు చట్టము తలపెట్టుచున్నది. భూములకు దూరమునందు నివసించెడి న్యాయవాదులును మాపుకార్డును పంచాయతులలో శబ్ద్యులగుటకు వీలులేకుండ జేయబడినది. మొత్తము మీద క్రొత్తచట్టమునందు సైతము ఆక్షేపణార్హములగు సేర్పాటు లనేకములు గలవు. మద్రాసు శాసనసభవారిమా రెటుల మెలగెదరో చూడవలయును.

నూతన మంత్రివర్గము

నూతన కార్మిక మంత్రివర్గ సభ్యుల నామములను నిన్నటిదినము ప్రచురించియుంటిమి. వీలో కొన్ని పేరులు ఆశ్చర్యమును పురిగొల్పక మానవు. ఛెలమ్మి ఫర్డు ప్రభువు కన్సర్వేటివు పక్షములోని వానిని ఎల్లరకు తెలిసిన విషయమే. వీరికి లేబరుమంత్రిలలో నెటుల ప్రవేశముగలిగెనో తెలియకున్నది. ఛెలమ్మి ఫర్డు ప్రభువు గారు కొంత కాలము సైన్యములో పనిజేసియుండిరి. వీరికి నాకాదశములో నెట్టి యనుభవములేదు. అయినను వీరిని

నాకాదశాధిపతిగ నియమించుట విచిత్రము. పార్శ్వారు ప్రభువుగారు కన్సర్వేటివులయినను, లేబరు మంత్రిలలో నొకరుగజేరిరి. అధికారపదవులు ఎట్లయెడల గనుపించినపుడు, రాజకీయ విశ్వాసములును, పక్షాభిమానమును గాలికెగిరి పోవును గాబోలు. ఇండియాలో నిట్టి స్థితి గనుపించుచు నేయున్నది. ఇంగ్లండులోగూడ, కరిసితు లీతీరున నున్నవని తెల్లమగుచున్నది. హాల్డేను ప్రభువు మొదటినుండియు, ఉదారాభి పాయముల గలిగియుండుటచే మంత్రివర్గమునవారిచేరిక ఆశ్చర్యముగలిగింపజాలదు. ఇండియా మంత్రివర్గమిది ప్రసిద్ధికెక్కిన లేబరు ప్రముఖులు విదనాశీనలుల దోచును. లేకున్న వెడ్జి ఫుడ్డు, బెన్ స్కూరు, మొదలగు హిందూదేశాభిమానులుండగ, సర్ సిడ్ని ఆలివరుగారి పదవి స్వీకరించుటకు కావలయు గనుపింపదు. హిందూదేశము ప్రతివారికిని బెబ్బులినలె దోచుచున్నది. హిందూదేశమే లేబరుపక్షమునకు నిజపరీక్ష మెసగునని, వెడ్జి ఫుడ్డు గరింతకుమున్ను తెలిసియుండిరి. ఈ పరీక్షనుండి ప్రతివారును తప్పించుకొనజూచుచున్నారు. లేబరుపక్షమువారి కారవమున కిది దోహద మొసగజాలదు. సర్ సిడ్ని ఆలివరు గారికి ఉదారాభి పాయములు గలవనియు, పరిపాలనానుభవము గలదనియు తెలియుచున్నది. కాని వీరికన్న మంచివారు దొరికకబోయినరా, అసలు కార్మికపక్షమునుండి ఎవరియినను నియమింపవీలు లేక బోయెనాయను ప్రశ్న యుదయించును. రాబర్టు రిచర్డుగారిని ఇండియా సహాయమంత్రిగ నియమించిరి. వీరిపే రిదవరకు చాలమందికి తెలియదు. వెడ్జిఫుడ్డుగారు, పనిపాటలేని పదవి నొకదానిని బడసిరి. మొత్తముమీద మంత్రిులలో అసలు లేబరుపక్షమునకు జెందినవారు విశేషము మంది గనుపింపరు. మంత్రి వర్గపు ఏర్పాటు మద్రాసు మెయిలుపత్రికకుగూడ సమ్యక్ముగ నుండుట ఆశ్చర్యకరముగాదు. ప్రచండబాధ్యతను తాము వహించితిమని, రామ్మే మాక్స్ నాల్డుగారు వెలిబుచ్చిరి. ఇట్టి బాధ్యతను వీరెటుల నిర్వహించెదరో, చూడవలయును.

ఆంధ్రుల ధర్మము

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారు భావి కార్యక్రమమును నిర్ణయించిరి. వాలంటీరులను, కాంగ్రెసుసభ్యులను, ధనమును చేకూర్చునలయునని గోరిరి. పృచాంకులను నియమింప తీర్మానించిరి. కద్దరు నిర్మాణమునకై ఆంధ్ర కద్దరుబోర్డు నేర్పరచిరి. ఇందు కొరకు అఖిలభారత కద్దరు బోర్డువారినుండి 7 లక్షల ద్రవ్యము నక్వగైకొన నిశ్చయింపబడినది. తీర్మానములకు కొదువలేదు. ఇక జూపవలసినది కార్యదీక్ష. ఆంధ్రులు హిందీభాష విషయమెజాపిన శ్రద్ధనుగూర్చి తమకుగలిగినసంతసమును మహాత్ముడు ప్రకాశము గారికి తెలిపినటుల నిన్నటిదినము ప్రచురించియుంటిమి. మహాత్మునిసంప్రీతి చిత్తుల జేయవలయుననిన, నిర్మాణ కార్యక్రమమును ఆంధ్రులు తదేక దీక్షతో నిర్వహింపవలెను. నేటినుండియే పని ప్రారంభము గవలయును. గ్రామములందు పని చురుకుగ జరుగవలయునను నభిప్రాయము సర్వత్ర వ్యాపించియున్నది. గ్రామములలో నిర్మాణముజరుగు కొలది యు స్వరాజ్యము సుస్థాపితమగుచుండును. దేశములో నడుగునుండి వైవరకునునిరంతర సంచలనము గలిగినపుడే, ప్రజల మనోరథ మీడేరగలదు.

మహాత్ముని ఆరోగ్యము

దినమున కొక్కమారు మాత్రమే ఆరోగ్యవార్తను ప్రకటించుచుండుట మహాత్ముని తిరిగి జెయిలనకు తీసుకొని పోనీయరాదు. పూర్వ, జన 24:- గాంధీ ఆరోగ్యమునుబట్టి అధికముగ ప్రతిబంధించిన విషయము తెలియలేదు. కర్మ ముదాతగారు, పాపానికియు పూట ఆరోగ్యవార్తను ప్రకటించుట నాసిలేదు. ఈ దినముదిండు 10 X 30 నిలవ మానకు గా రిట్లు ప్రకటించిరి:-

గాంధీగారి ఆరోగ్యము సంతృప్తిరముగ నభివృద్ధి నొందుచున్నది.

తిరిగి జెయిలునకు తీసుకొని పోనీయరాదు. గాంధీమహాత్ముని వదిలిపెట్టవలెనని గోడును "కేరళ" పత్రిక ఇట్లు వ్రాసెను:- ఈ వ్యాధి కుదిరిన యవసరము గాంధీమహాత్ముని తిరిగి ఎర్రకాడ జెయిలునకు పంప నిచ్చిన యెడల కానన తిరిగివచ్చగడు, కలిసిపనిచేసి, కష్టకార్యము మొదలగు వానిని గురించి ప్రశంసము లన్నియును నిరూపయోగములు. భారతదేశము తీవ్రతమైన శక్తియున్నయెడల తక్షణముగాని అన్ని పక్షములవారును, తమతమ మార్గములలో గాంధీ మహాత్ముని నిడిమియేత ప్రవృత్తిని నిర్వహించెదన బొంబయి క్రొత్తకర్మను, తామునెకాదశ లాడని ఆశించుచున్నాము. (11 (11))

తూర్పుతీరమున ఉప్పుకొత్తార్లను రద్దుజేయుట

విశాఖపట్టణము పొరుల తీర్థముగు అసమ్మతి (బి.వి.లేఖరి)

విశాఖపట్టణము, జనవరి 24:- తూర్పుతీరమున ఉప్పు కొత్తార్లను రద్దుజేయుట అసమ్మతిని తెలుపుట గాదు నిన్నటి దినమున విశాఖపట్టణము పొరుల బహిరంగసమావేశముజరిగెను. భారత కాననభావభ్యులకు దిశాకాలచార్తను మోస్తరు కాను చంద్రాపుటకుగా రధ్యులకు విహించిరి. తూర్పుతీరమున ఉప్పుకొత్తార్లను తొలగించుటలం ధము హెచ్చిపోవునని యు విశేషములనుండి ఉప్పునికొనుట అధికమగుననియు అందుచే తీవ్ర రద్దుజేయు విధానమున దిలిచే నవలెననియు గోడును తీర్మాన మొనర్చబడినది. ఈ తీర్మానమును భారత ప్రభుత్వమువారికి, పత్రికకును పంపుటకు అధ్యక్షులకు అధికార మొసగబడినది. (రెంటివార్డు)

కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘమువారి వస్తువులు 27 తేదీన ఏలూరు జేయబడును. కాకినాడ, జనవరి 24:- కాకినాడనుండి వైవరకార్య గా రిట్లు కంటి పంపుచున్నామి:-

ఆహ్వానసంఘమువారి వైసిట్టు, కర్మములు, కద్దరు, బల్లలు మొదలగు వస్తువులు 27 తేదీ ఆదివాసమునాడు మధ్యాహ్నము 12 X 11 కు కాకినాడ దిశమర్చి బాటిపిధిలో ఆహ్వానసంఘకార్యాలయమునందే బహిరంగముగ ఏలూరు జేయబడును.

పి. నారాయణమూలమగారు

పి. నారాయణమూలమగారు గారిపై విధింపబడిన ద్వీపాంతరవాసశిక్ష అన్యాయమనియు, సాక్ష్యమునుబట్టి శిక్ష నిలువనేరదనియు, నారాయణమూలమగారు దౌర్జన్యము పురికొల్పువారు గారనియు, వీరు దౌర్జన్యహిత అసహాయవాదులనియు, ఉన్నత శిలుకనియు, అందుచే వీరిపై కరుణజూపి విడుదల జేయవలయుననియు, బాధ్యతగల నాయకులు పలువురు మద్రాసు గవర్నరుగారికి విన్నపమును పంపిరి. కాని గవర్నరుగారు వీరి కోర్కెను నిరాకరించి రని తెలియుచున్నది. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో పేరుగ జరుగునని యనుకొన వీలులేదు.

కార్మిక ప్రభుత్వము

ఇండియా సహాయము

లిట్టెల్స్ అధికారి జనవరి 23.— రాబర్టు రిచర్డ్సు గారు ఇండియా సహాయమునకు నియమించబడిరని తెలియచున్నది.

ప్రధానామాత్యుని ఆశలు

లండన్, జనవరి 22:— “ఇది ఎన్నికలకు సమయముగాదు. ఇది బహుమతిగా బాధ్యతతో గూడుకొన్నది. పరిపాలనమున నెగ్గుటకు గాని ఓడుటకు గాని ఇంకే ప్రభుత్వముగూడ మాకంటే ఎక్కువ త్రికరణసాధిగ సాధించుటకు ప్రయత్నించదు”.

విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము వెల్లివిడచుటకు రాజీనామా చేసిన అంబేద్కర్ అభినందించినపుడు ఆయన పైన చెప్పిన వాక్యములను తెలియజేశాడు. లిట్టెల్స్ ప్రస్తుత వైఖరిని బాధపాడుచున్నాడనియు సామాజిక నైతిక అతిపాపముగా ఉన్నదనియు నిర్వహించుటకు మద్దతుగా ఉన్నారనియు చెప్పక తప్పదు.

మద్దతుగా ఉండి సార్వభౌముడు దగ్గర మొసగుట లిట్టెల్స్ అధికారి జనవరి 22:— “నేటి సందర్భమున 1-60 సంవత్సరముల అభివృద్ధి కన్నకట్టివు మంతిర్గతముగా సమాజేతరము. ఒక గంటయినా పరమ పాపమునందును నున్న వారి సార్వభౌముని స్థానానికి బాల్మిక్ గారు రాజీనామా బంపించుచుండెను.

మధ్యాహ్నము కార్మిక వాతావరణము గానీ మద్దతుగా ఉండి సార్వభౌముడు దగ్గర మొసగుట చే. హెచ్. థామస్, లెట్టెల్స్ ఆర్థిక మండర్మిగా ఉండినట్లు తెలిసింది. ప్రభుత్వము నేర్పాటు చేయుటకు సార్వభౌముడు మద్దతుగా ఉండి సార్వభౌముని నిందిరి. అట్లే అది కార్మిక వాతావరణము దంగీకరించెను. పదవ ఆయన (పీవీ) పుట్టుక నుండియు నియమించబడిరి. మామూలు ప్రభుత్వ ప్రమాణమును పీవీ పుట్టుక నుండియు దీనికొనెను. ఒక గంట వరకు సార్వభౌముడు మాట్లాడుచుండెను.

పార్లమెంటు సభ ఫిబ్రవరి 12 తేదీవర కాపు జేయబడుట

కామన్సులకు సమాజేతరమైన బాల్మిక్ గారు రాజీనామా చేసినట్లు ప్రకటించిరి. ఈ కారణమున ప్రభుత్వము ప్రకటించినట్లు కమిషన్ మామూలుగా ఉండెనని. రాజీవు ప్రభుత్వమునకు సార్వభౌముడు పార్లమెంటును ఫిబ్రవరి 12 తేదీవరకు ఆపవలెనని. తీర్మానము దంగీకరించబడెను. పిదప సభ ముగించబడెను.

క్రొత్త ప్రభుత్వ వర్గము

ను నియమించిరిని శీర్షము బిల్మిక్ గారు రాజీనామా చేసి సార్వభౌముని సందర్శించి తెలియజేసి సార్వభౌముడు సమాజమును సహాయము చేయగలిగెనని.

రేపటికి ముగిసిన సార్వభౌముని క్రొత్త ప్రభుత్వము అధికారమును స్వాధీనము చేసుకొనెను.

లిట్టెల్స్ వైఖరి

లిట్టెల్స్ మామూలుగా క్రొత్త ప్రభుత్వము పట్ల ఉన్న వైఖరిని సూచించుచు ఉన్నది. కార్మిక ప్రభుత్వమునకు సంపూర్ణముగా సహాయము చేయగలిగెనని.

కార్మిక ప్రభుత్వమునకు ప్రజేతరమైన తీర్మానములు చేయుటకు ముందు లిట్టెల్స్ సార్వభౌముడు, లిట్టెల్స్ విధానమును సమర్థించినందున, సామిక్ ద్వయమును సూచించుచు ఉన్నది. బహుమతిని సంతకమును కార్మిక ప్రభుత్వమునకు చేసిన అధికారమును తెలియచుచు ఉన్నది.

ఎన్నికల సంస్కరణము

సార్వభౌముని సందర్శించి లిట్టెల్స్ విధానమును తెలియచుచు ఉన్నది.

ఇక దగ్గరలో ముందు జరుగు రాజకీయములందు ఇది ప్రాముఖ్యమును పొందును.

కార్మిక ప్రభుత్వమునకు రిఫ్రెషు ముఖ్యముగా మూడవవత్సరము బహుమతిగా ప్రస్తుతమును ఎన్నికల సమయము మార్చవలెనని అందరు చంగీకరించిరి. ముగ్గురు ఎన్నికలకు పోటీనూపునపుడు గలగు ఎన్నికల సమయము లేకుండా చేయబడును. క్లుప్త సంఖ్యలను సర్వములకు ఖంగము రాకుండుటకు (సామిక్ ద్వయ రికార్డులను) ‘అల్లర్స్ టిప్’ ఓటులను ఇచ్చిన బాగుండునని. అల్లర్స్ టిప్ ఓటు అనగా ఏకముగా ఉన్నదని తోచునో బాకే ఓటునున్నది.

పార్లమెంటు సమావేశము

లండన్, జనవరి 22:— నేటి పార్లమెంటు సమావేశము వరుస నభ్యులు కిక్కిరిసిపోయి.

సింగపూరు సాకాశయము

సూర్య ప్రకాశము చదవని మేజరు మెకంజీ ఉద్ఘాటన చేయబడినది. పార్లమెంటు సమావేశమున బాల్మిక్ గారు కొర అతి అంగీకరించబడెను. మద్దతుగా ఉండి మాట్లాడెను. పీవీ సర్వమును బాధించు సూర్య జరుగు చూపుచు సామిక్ ద్వయ యభివృద్ధిని సూర్య తీర్మానము నుపసాదించిన సరి కిందపడి గారు తెలియజేశిరి.

మరికంతకు ప్రభుత్వముల వైమానికశక్తియు సూర్య ప్రకాశించెనని.

బ్రిటిషు వర్తక సంఘము వారి అభిప్రాయము

కార్మిక ప్రభుత్వము కమ్యూనిస్టుల వాస్తవము గా ముందుకు రాదు. తప్పక సహాయము చేసెదమని (బ్రిటిషు వాణిజ్య సంఘము) రిఫరెన్సు చేసిరి. ప్రస్తుతము వర్తకము అభివృద్ధి చేయవలయును నన్నది. మూలభూమిని దక్కు చేసిన అత్యధిక అవకాశముగ నుండునని. వర్తకము ప్రభుత్వమునకు అవకాశముగా ఉండెనని. కామన్స్ ఆర్థిక ప్రభుత్వము 1000000 పానులో రే. 2000000 పానులో అదనముగ మిగులునని. కాని వర్తకము క్రొత్త విధించుటకు మిత్ర శక్తియు అత్యవసరమని. సామిక్ ద్వయము గాని ఉపయోగించి అధికమైన తీర్మానములను ప్రభుత్వమునకు రక్షణగా వైట్టెల్స్ ను తీర్మానించిరి. సామిక్ ద్వయమునకు ఉత్తరములను ప్రాసీ కొనుగోలు చేసినపుడు ఒక పెన్సిని వైట్టెల్స్ తీర్మానించిరి.

మద్దతుగా ఉండి రాజమండ్రియును బాధించునపు కార్మిక ప్రభుత్వము అభినందించిరి.

కార్మిక వాతావరణము ఛాయాంతులను తెలియజేసెను. (వజ్రము) వరుస వరకు తెలియచుటకు గారు కార్మిక ప్రభుత్వము బండ్లకు ఆర్థిక నిలబడిరి.

బాల్మిక్ గారు రాజమండ్రియును వెడలిపోవునపుడు ఎకాను గుర్తించెద గాని ఒక్కరు మాత్రము మీకు శుభముగా ఉండిరి. బాల్మిక్ గారు మందహాసముతో ఆసీనల నడుకొనిరి.

విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము సమ్మతుల వివరములు

187 కార్మిక ప్రభుత్వము ఎక్కడకు నుండి 187 లిట్టెల్స్, ఇద్దరు మిథు వాతావరణము, ఇద్దరు ఇండియన్ టెంట్ల సభ్యులు అనుభూలముగ సమ్మతులను తెలిపిరి.

కన్నకట్టివుల స్వల్ప సంఖ్యలకుగానే యుండిరి. వారి సంఖ్య 245, 10 మంది లిట్టెల్స్, ఒక ఇండియన్ టెంట్ల సభ్యులు ప్రతిపక్షము నుండి.

5 ప్రభుత్వమునకు ప్రతిపక్షమున, ముగ్గురు సమాజము నుండి.

బ్యాంకర్లు (సామిక్ ద్వయ)

అందరు క్లిష్టమైన క్రొత్త ప్రభుత్వమునకు బాకెనను గల సామిక్ ద్వయ సహాయము చేయవలెనని. క్రొత్త ప్రభుత్వమునకు రిఫరెన్సు. కార్మిక ప్రభుత్వము సమర్థించిన ప్రజలు ఈ ప్రభుత్వమునకు ఎక్కువ బలముగ నున్నారని.

మద్దతుగా ఉండి మంత్రవర్ణనయనునము

అనుగోన మండల కే ఆర్మిక్ గారు ఏర్పడినది. అందరు మను ఆర్మిక్ గారు యుక్తము. సార్వభౌముడు సమ్మతిని తెలిపెను. రెండు గంటలలో ఇంతటియు ప్రకటించబడెను.

చిట్టెల్స్ ప్రభుత్వ నియామకము అందరకు ఆర్మిక్ గారు అంగీకరించెను. అభివృద్ధి ముందుకు పరమరహస్యముగ నుంచబడెను. ఇదివరకెప్పుడును అంతగా అంతగా ఉన్నప్పుడు ప్రభుత్వమును కూర్చుండెనని.

కార్మిక ప్రభుత్వము నేర్పాటు చేసి ఇరవయ్యవత్సరముల తరువాత ప్రభుత్వము సంబంధము నెటులు చేసిన చక్కగ నిలబెట్టుకొనునో యునునని యమ. సామిక్ ద్వయము పార్లమెంటు కార్మిక ప్రభుత్వమునకు సహాయము చేసినది. పీవీ, సహాయము ముఖ్యముగా గావలెనని మద్దతుగా ఉండిరి.

పత్రికా వ్యాఖ్యలు

(నేటు లిట్టెల్స్) సామిక్ ద్వయమునకు ఉపదేశము తప్ప మరొకటి యుండదని సందేహితులము ౪౦ (నేటు) త్రికరణ వాదించునని.

(సూర్య ప్రభుత్వము) సామిక్ ద్వయమునకు, ఉద్ఘాటనతో మామూలు పుస్తకము (తెల్ల) సంతకమును తెలియచున్నది. సూర్య ప్రభుత్వము గాంధీ మునున్నది.

(కర్మ ప్రభుత్వము) సామిక్ ద్వయము అంతయు సరళి జరుగుగాక యని కోరుచున్నది.

రైల్వే పనివాండ్ల సమ్మె

వలస చేట్టు బొగ్గుని పనివాండ్లు 4010 మంది పని లేకుండా నున్నారు. రైల్వే మండి గోరులలోని మరల భారీ టెట్టుల నిర్వహణ ఇరవయ్యికి పనిలేకపోయెను.

నేడునా యూనియను రైల్వే వాతావరణము లోక మోటివు ఇచ్చిన కాలా నాయకులకు తగవు ఇరవయ్య వరుసలు చేయబడి.

క్రిందటి రోజునకు పనివాండ్లు బాగున్న పని నేడునా యూనియను వాతావరణము నున్నది. ప్రతిగంటయు సమ్మె వాతావరణము చాలము మునున్నది. వాంతిగా రుచున్నది.

బొగ్గు ఎక్కువ అగిపోయినది.

తెలుగు, అందరము రవాణా అధ్యంతరము లేకుండా చేయబడినది. ప్రయాణికులకు ప్రయాణ మెప్పుడు రైలుబండ్లు జొరబడులేదు. దక్షిణ రైలు రేలులో బొగ్గు యునునని పూర్తిగా నిలిచిపోయినది. 28 వ తేదీ లోక మోటివు ఇరవయ్యికి కలిసి కొని మాట్లాడుట రైల్వే మేనేజరుల అంగీకరించిరి.

ఆంగ్లో అమెరికన్ ఒడంబడిక

భారతదేశ ప్రభుత్వానికి కారము

లిట్టెల్స్ అధికారి జనవరి 22:— (బ్రిటిషు) జోమియ నులు, భారత ప్రభుత్వమునకు ఆంగ్లో అమెరికన్ ఒడంబడిక సంగీకరించినది తెలియజేశిరి. వాషింగ్టన్ లో నున్న (బ్రిటిషు) రాజులారి తమ ఒడంబడికను యునైటెడ్ స్టేట్సు వారికి తెలియజేయవలెనని ఆజ్ఞాపించిరి. యునైటెడ్ స్టేట్సు వారు త్వరలోనే సంతకము చేసెదరు.

యునైటెడ్ స్టేట్సు సెనెటు వారి ఒడంబడిక సంగీకరించుట వరకు.

పలాటి నేటు

సెవరేటిస్టు ఉపద్రవము

పరాసులు సహాయ మొనర్చుచున్నారట

లండన్ జనవరి 22:— కాత్రి 9-40. బహియా పలాటి నేటుకు (బ్రిటిషు) క్రిందికి పోవుచే పరాసులు సెవరేటిస్టు ఉపద్రవమునకు తమ వైఖరిని మార్చుకొనిరి. బొగ్గు విక్రయము తీసికే పలాటి నేటు స్వాతంత్ర్య గావ్య మనియున్న రేటులను మోటారు బండ్లమీద అతిరించినగాని బండ్లకు సహాయము లేనని నియమమునున్నారట. వెటోను వికలించరట.

పలాటి నేటునుండి బహియా రెవ్యులకు అధికారులు పారిపోయి రన్నది అసత్యము. పీవీ సెవరేటిస్టు రనియు, బండిలు X చేసినది యునైటెడ్ స్టేట్సు ది. సెవరేటిస్టులు బహియా అధికారులు తిగిరిచ్చి తమ ధర్మములను నిర్వహించవలెనని ఆమెనున్నది. ముగిసినది సెవరేటిస్టులు బాధించుచున్నది అధికారమును నిర్వహించునని యున్నది.

పలాటి నేటు ప్రతికూల నిర్వహణ ప్రకటించుట వరకు అసత్యమునే ప్రకటించవలెనని నిర్బంధించుట ప్రతికూల వెలువడుట మానెను. క్లుప్తముగా రోజున సూర్య సూర్య ప్రకటించుట ప్రకటించబడెనది. పొంట్సు గానికి నిజమైనది బొగ్గులకు ఉన్నది.

నిజాంవట్టణము ఉప్పుకొరారు

విదేశాంగ కార్యాలయమునకు మార్పుట

అందఁగ జననం 28:— తుదయం 12-25, విజయపు తీర్థా
నింపిన ప్రకారము జాతిసమితి లాభకరమగుపనిని జేయునటుల
రాంజేపడ్డ బాల్లగారు ప్రయత్నించెదనని ఆశించుచున్నాఁడు.
విదేశాంగ వ్యవహారములతో జరిపి పనిచేయుటకు గాను జాతి
సమితి కార్యాలయమును విదేశాంగ కార్యాలయమునకు మార్చి
వలె ననుచున్నాఁడు. జాతిసమితిసభలకు బోవుచుంటికి క్రభువుల
సభలలో స్థాన ముండకచ్చును. అట్లు విదేశాంగ సహాయ
మంత్రిగ నుండును.

రైను ఇనుపదారులు

ఆంగ్లో ఫ్రెంచిరాయబారములు

రైతు ఇనుపరాతులను గూర్చి ఒడంబడికను చేసికొన
వలెనంటూ కారణము పరామర్శ జరిపిస్తూ ఉన్నాడు.
డిసెంబరు 14 తేదీననే పరిష్కారమైనను పరామర్శ తమ ఉంగి
కారమును ఇంతవరకు తెలుపలేదు.

తండ్రికోసం చమురు రేవు

ను పెక్కికో విప్లవకారులు జనతది మాసాంతమువరకు
మట్టడిచుచు తెలియచున్నది. ఆమెనికొ యుద్ధనాటల ప్రజ
కములే అసలు మట్టడియే జరుగ దనుచున్నారు.

అన్నీరియూకు విమానమువీడ బోవుటకు ఈజిప్టు, జర్మీ, సింగపూరు గుండా కాక్స్ కేవుకు పోవుటకు త్వరలో ప్రయత్నములు చేపట్టదనని ఘోషిస్తేనాని తెలియజేసెను. వారమునకు కెందునారులు పోవలెనన్న 6000000 పౌనుల పెట్టుబడి కావలెను.

అమెరికను సారాయి బిడంబడిక

ను ద్రిటిషు ప్రభుత్వమువారును దొంగినియును అండ్
 కరించెననియు తీరమునుండి ఒక గంటకు లోపుగ బయలుదేరు
 నపుడు నౌకలను పరీక్షించుటకు యునైటెడ్ స్టేట్సువారికి అవ
 కాశము నిచ్చితిమని తెలియజేసిరి.

కుష్మరోగనివారణము

బ్రిటిషు స్వామ్యాధ్యమం దంతటను 300000 మంది
యూర్పియన్లు. ఇండియాలో 200000 గలరు, వక్షిణ ఆఫ్రికాలో
80000 గలరు, తమిళనాడు మందును గలపైట్టి-ట, ఇది అందరకును
అభిమంతులు జేసెదగట.

శ్రీరామాయణములోని వాణిజ్యసంఘములలోను
తరుగ తరచు.

హంగరీ బర్ఫో పూర్ నిర్మాణమునకు ఋజుము నియ్య
వీక్షాటలను అంగీకరించిరి. ఋజుమునకు గరిబధింపిన రావ
కీలు ధరలకుప కారము అలరు లివియు నుండున్.

“రెడ్” చిలిక

మరింత కలతలు హెచ్చగుట

ఈ పక్షము పడిపోవచ్చును

అందఱ, జనవరి 22 తా. 11-12:—బ్రాహ్మిణులగు
అపాహిగ్రామమునందును బే ఇంకొక ప్రదేశమునను బోధనమును
అయిన ఇంకను మాస్కొలోనే యున్నాము. వీరి సహాధ్య
గులు బ్రాహ్మిణులగు బైటకుపోవుట కంగీకరింపరు. తమమను
టనే యందవలెనని ఇంటిలోనేయుండి కావలగు గాయమున్నా
రని ఇంకొక రనుచున్నారు. ఏమి నిర్ణయించుటకును వీలులేదన్న
ది. ఈ రోగావలచే పూర్వముకంటె ఇట్లు కమ్యూనికేషన్లను ఏక
మై బలముగ నున్నదనుచున్నారు. ఇది నిజము కాదట. చెప్పిన
వానికంటె ఎక్కువగ తీరవలసిన పుకలతలు బయటపడినవట. కొద్ది
సేల లోగానే రోడ్లపక్కనువారు అంగీకరింపవచ్చు ననుచున్నారు
“యావనరులములో మానవము ప్రతీతిదట”.

గ్రేటు బ్రీడునును (ఇంచి ఇటలీజ్ కునా రి కనులనిన
మునిమును రాబట్టుచునును కాంతో మూట్టుకునును సంయుక్త
కాంతిని సంయుక్తమునాను గోరుచున్నాను.

విధానమున మార్పెద్దియు నుండదు

అండ్‌కో, పేజీ 22: — రా. 8/80. విటిమిటికొంగ
విధానమును అంగీకరించునట్లు మార్పు చేయు
ప్రభుత్వముచే రనుకొనుచున్నది.

ఇంట్లోను వ్యక్తిహాసములతో రాంకేనుగ్గొనాల్గుగాన
నిమగ్నుడగునని ప్రేముడు వ్రతీకావితేఖరి బ్రెన్దినునుండి తెలుపు
చున్నాడు. (వీటిమూలాభియులును మానుకొని ఇతరుల మితకార
మాను కాత్మికపథార్థమునానాచర్యేనెదరని మోసాసోపదనుచున్నా
రుకాని సప్తవిధహాసమునున్నా కౌంచము ఎక్కడగనే
పనిచేయునుచున్నాడు.

బ్రిటిషు కార్మికుల కష్టమునా రుణగోష్ఠిమార్పులను
చేసిన కలుగజేయవచ్చున్నారు.

స్వరాజ్యవాదుల యుదేశ్యములు

భ యవడనవసర ము లేదు

హిందు-మస్లిం సమస్య

అంశము, జనవరి 22:— యాంబెప్పరు గార్డియను పత్రిక
ప్రధాన వ్యాసమున ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. —

స్వరాజ్యపక్షమువారిని గూర్చి మనము భయపడవలసరనవలెను. వారినుండి ఏమియు ఆశించ నక్కరలేదు. బర్మోలో స్వరాజ్య వాదులు సమాజకేమై వాయవ్యపథము (రాంచురీలేల) కాన్పి (రన్ను) జరుపవలెన్న విధానమును బాద అభివర్ధకర జేయు మహాజనసభలో జేరివారి కెరిసి ఆకాగని విశ్వాసముగాని కలగదు. స్వరాజ్యవాదులకోర్కెలను బ్రతిఘటను నిరాకరించినను స్వరాజ్యవాదులు నిరాకరించి వారు చేయుట్టి చెడుగు కరిపించదు. ప్రస్తుతముందున్న పాలనమునకు మరియె నిరోధమును వాపకతెనుట లాభకరమైన పనిగాదు. ప్రయోజనము లేదు. వాటియ సామర్థ్యమునకు హిందువులన్నాను వికారత్య పాక్షిములు అనర్థములు, నిజమైన కాజీయనివ్యాగంధమును వెదజల్లుటమయలు ఈ వికారత్యదురత అర్థవాయకమైనది ఇంకొట్టి యింథము, కాంగ్రెస్ నిర్మాణకార్యక్రమమువైపు కంచుకాగడజేసి తెలిసిని కొంతము కనిపించునమో!

హిందూమతము వికమర్శమును సాధించుటకు, భారత
మైత్ర్యమును నశింపించుటకు నేర్పుకొనుటకును సరిహద్దులలో అల్ల
రులను లేపడం జేసికొనుటకు గాని సహిష్ణువు కాపాడుటకు గాని
విలువదడవునుగలది భారత రాజకీయనేత్రము గుర్తింపక పోయి
నచో వారు విశేషము కలంచుటకు పిలువేదని మాంచెప్పకు గార్చి
యనునప్రతి వాదమునున్నది ప్రస్తుతిపరిపాలనముతో సహకా
రముగ నున్నచో గల్గెలాభములను చులకనగ గ్రహించవచ్చును.
హిందుముఖమును వికమర్శమును కలగజేయుట స్వరాజ్య
కాదులచేతగాని బెంగాలు హిందుముఖులచేతనుగట్టియే
జెప్పవచ్చును.

జేన్ కెన్సింగ్టన్ పాతాను శిశువును భారతీయులు
పూర్తించెద మని తెలియజేసిరి.

1923 లో చిటికూ నాకానిర్వాణము తగ్గినదట.

యూరపియన్ సామ్రాజ్యము

కలకత్తా, జనవరి 28:—గవర్నరు సర్ లెఫ్ట్ లెఫ్టనెంట్ కెప్టెన్
 వచ్చిన మొదటి పురుష జోంగ్లా బాంబాయికి వచ్చుటలో
 రావలసిన తేదీని అతిశయించి ఆలస్యముగా వచ్చెను. ఈయన
 స్వయంబడు కారణము యింగ్లాండులో ని వీర్వాణులని యిండియా
 ప్రభుత్వమువారు ప్రాసిన ఉత్తరమునకు యూరపియును సంఘ
 మువారు బహువిధము, యిండియా ప్రభుత్వము వారితో ఆలోచిం
 పకుండ యిట్టి ఆలస్యము చేయుటకు కారణ మేమనియు, యిట్టి
 ఆలస్యము లిక్కముందు జరుగకుండ యిండియా ప్రభుత్వమువారు
 ఏమిచగ్య డిమాండ్లుగవియు అడుగుచున్నారు. తమిళ తత్వ
 మందా ఆలస్యముగా వచ్చుటను గూర్చి యీసంఘము వారు
 అసమ్మతిని తెలుపుచున్నారు. కడచిన 7 జూలైదాఖలాను
 తి మూత్రమే రావలసినతేదీని వచ్చినతేదీపైకున్నది. ఇట్టి ఆల
 స్యము లిక్క ముందు జరుగ నుండే యిండియా ప్రభుత్వము వారు
 తమిళ కాలక్ర తీసికొందురని యీసంఘమువారు నమ్ముచు
 న్నారు. (ఆ. తె)

(చావలి బాలసుందరరావు)

నిజాంబట్టణము కొన్ని వర్షములకు ముందు వర్తకస్థానములలో గలంతి కక్కిన రేవుకట్టలము, ఓడల న్యాస్తాముల్, రాజధాని యగు మదరాసునకున్న మిన్నగాని మునుపలలు వచింప వినియంటి, కేవలము వాణిజ్యమునకే గాక పాల్కుట్టాదిరీహద తట్టిండియా కంపెనీవారు మనకేమున వరుగవక మునుపునుండియు నుండుటవలన బ్రిటానికులు సౌభభవద్వికలుల నున్నది. నిజాంబట్టణము సర్కారుల వాచేదిన అల్లుల ఆమువలనలి, పెక పట్టికెదరుట్టగూడి దిండి యీ గాగ్రిమనులొన్న యరు వది కేవలమైనానున్న జన తీగ్రిమకర్తలము వలనను కూలినల నను జీవించునుండివాకు. ఇట్టిస్థితిలో బక్గో హమ్ కశార్ కలన మాదకాన్ కలకత్తా ఆయోమార్గములన వర్తకమునట్లె వనుకబడినదొప్పకొరాయించుచే వలసలది లీకజనులకు జీవి రాధారభూతిమై యున్నది. ఇటుండగా యీ కొరాయను యొక పెద్ద యువ్వొస్తుడు తాక జోకల కనాకర్కముని తీసి వేయటకు ప్రభుత్వమువాడు సంకల్పించగా వీధునకు లైగు న్ను దారులు ఆ పేదవిధములుగా విభావనలలు పెట్టుకొనియం దిది. రేపల్లె తాలూకాబోర్డువాడు మద తీసివేక భావ్యము గా కని తీర్చానిది గవర్నరు మెంటువాది కంపెనీ. ఈ తీర్చానములు యీ మొరలు అన్ని యు బుట్టగాఖలోచేస తీసివేకయే ప్రభావ మని యెంచి దాల్చిట్రులు మ్యాగో మూసీవేక కొరార్ అం టూ బారీవేయబడినది.

మా గ్రామము పొత్తెరువు చిరభాగమొందున
మా గాని భూముల సకలములూ నీళ్లు లేక నాటుగాక చాల
కాఢవడమందును. ఒక వేళ ఈమధ్యను కొంతబిచ్చువార మొం
దరు. మొరకః భూములనంతటి చూచుచుమా అంటే మేమును
ప్రత్యక్షమైనను యిసుక భూములు గాన యేమియు లాభము
లేదు. ఈ వర్షము మా గానిసాగుబడి లేక కేలవవేలు రిమి
వకొ అర్థము పంపుకొనినారు. మా అత్తమ్మనగమన బాగాధరి
యినచో అకుమానముల కాగ్రాసము నదిసోపును. తదుపరి అర్ధ
సంవత్సర మెటా అంటే కిచ్చుకొనార.

తేజస్వీయమైన గ్రామములని వీరభద్రులు కొన్ని
తేలమునికి జీరము కొరక సాగుబడివలనను ఉప్పుతొర
కొనివలన కొంచెము భూముల మరమ్మతులవలన మరకొందమను
ఉప్పు కాచితో డోహతు యిట్టి తిగి విక్రయించుకొను వా
రికొక కొండరును, బద్దెయిద పడవలమీద పల్లనములు గొం
పోయి కాలము గడపుకొనేవాడు కొంతమంది ప్రతికొని వేయి
బడే సేవ్యులవల బస్తాల తొరకున ప్రతికొనారు కొంతమంది
యేలూలుకాల్కూ సముద్రమునుండి చేపల తెచ్చి ఉప్పుకొని
ఉదరము నింపుకొనేవాడు మరికొంతమంది యీ ప్రకారముగా
వీరభద్రులవరికి బ్రక్కనము మాదిరిగా గడపుచుండెను కొర
యను కొక యుద్యోగిని మార్గమునకు నుభువుగాదని యెఱి
తినవేయుట ఆహ్వానమని అతడుమరి అంభోవ్యయని తెలుపు
టకు వెనుదీసెను. ప్రభుత్వమువారు వీరల రక్షింపవలసిన బాధ్య
తయుండగా, వారల జీవితాయోగము సాగించిడి స్వాల్తుపాట్
లని సాదించుట యుచితముగ లేదు.

“రి డీ మ రు”

బయటికి తీయబడినది

లిరువనకొత్తరయ్య, జనవరి 28:—“లిరువర” వదనముని
గి చనిపోయినవారిలో 26 శవములు కనబడినది. వదన పీఠముండి
పయటికి తీయబడినది. బలికివారి నుండి జల్లా మేవట్టియి
గారు క్రమాదము లగిన విధమును గూర్చి వాఙ్మూలములను
తీసికొనిరి. వగలను యిలర ప్రశస్తవస్తువులను దొరికెను.
కొన్నిటిని ఎరివి పారికొచ్చివేసిరి. మిగిలి విపోలీనువారి లాభ
నందుచున్నవి. ఒక కల్లిచనిపోగా ఆమెయొక్క లాభదరు చిన్న
పిల్లలను బలికి యుండిరి. వీరిని గూర్చి అతివాళికరమైన కథ
శెప్పులందున్నది. అపిల్లలకు మాటలు గావు, వారు ఎక్కడ
నుండికొచ్చిలో ఎరికి తెలియదు. (ఆ. (మ)

నూతనవెద్దశాల

కొత్తగా కట్టబడ్డ ప్రైవేటులను పునాదిరాముని పేరు
 పోతుండన్నారు. ఆపందచేయని జయవలసినవూజను నిన్నకాళి
 మహారాజగారు యథావిధిగా నొనర్చిరి. ఆ. (పె)

హైకోర్టు నెడును:— ఈ సందర్భము హైకోర్టునందు
నెడున్న విచారణ ఫలితము 4 వ తేదినాడు ప్రారంభ మగును.

పిసావరు, 23 జనవరి:—గోడ్డిగోటూర్ నాశ్రికారులను పట్టుకొనుటలో అర్ధలాయి అనువాదు తిరుగఁజేసి పోట్లాడి చని పోయెననియు, దాదాను అతఁడును తిప్పిముక్కని పోయినయు పిసావరుకు తెలియవచ్చినది.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము బెజవాడ

(స్వీయవేళి)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోప సంఘము 21 వ తారీఖు పోయర్లము ముగిసినది. 20 వ తారీఖున సాయంకాలము సభ సమావేశమయి కాకినాడ కార్యకర్తల సభను తీర్మానింపబడిన నిర్మాణ కార్యక్రమమును గూర్చిన తీర్మానమును, కార్యరూపము దాల్చుటకు కావలసినవిధానములను బహుత్వముగ చర్చించెను. సభ సమావేశము కాగానే మహాత్మాగాంధీగారి ఆరోగ్యమును గూర్చి సభ్యులెల్లరును నిశ్చయముగా మహాత్ముని ఆరోగ్యవంతుని సత్వముగ జేయుమని దైవమును ప్రార్థన జేసిరి. ఆంధ్రదేశమంతయు పర్యటన జేయుచున్న మహాత్మా అజాదు సోభానిగారు తన పర్యటనములో తన మహాత్ముని సోదరులు జాపు ఆదర్శగూర్చియు, వారు స్వరాజ్యసంక్షేమమును విమలముగా జాపు ఉత్సాహమును గూర్చియు జాతీయోప సంఘసభ్యులకు దెల్పి వారి సంఘభిక్షుధికిగాను ఎక్కువ ప్రచారము జరుగవలెనని దెల్పిరి. మరియు మహాత్మునియు ఆంధ్రదేశములో బీదవారనియు, వారు ధనము విరివిగా యియ్యజాలని స్థితియ దున్నారనియు దెల్పి, హిందూసోదరులకు సహాయము జేయుమని ప్రార్థన పూర్వకముగా దెల్పిరి. ఇందలకు జాతీయోపసంఘసభ్యులు ఆనందముగా సహాయము జేసెదమని దెల్పిరి.

నిర్మాణ కార్యక్రమము

ఆర్కి కె సి థి

తరువాత నిర్మాణ కార్యక్రమమును గూర్చిన తీర్మానమును తీర్మానించుటకు ప్రారంభించిరి. శ్రీయుత కాశీశ్రీరావుపంతులు గారు ఆఖిలభారతసంఘసభవారిచే ప్రాయశచిన్ లేఖన కారము కా'నాడ జాతీయమహాసభవారిచే తీర్మానింపబడిన నిర్మాణ కార్యక్రమముయొక్క తీర్మానమును కార్యరూపమునకు దెచ్చుటకు కావలసిన సాధనలనుగూర్చి తీర్మానించిరి. కాశీశ్రీరావు గారు జిల్లాసభలనుండియు, మరి యితర ప్రత్యేకవ్యక్తులవద్ద నుండియు అనేక తీర్మానములు తనవద్దకుబంపబడినవనియు, వాటి నన్నిటిని ఈసంఘమువారు చర్చింపవలయుననియు, ఈసంవత్సరముకు గావలసిన పనినిగూర్చియు జేయవలయునని దెల్పిరి. మరియు జాతీయోపసంఘముయొక్క ఆదాయవ్యయమునుగూర్చి దెల్పుచు ప్రస్తుతము తనవద్ద 2800-00 నిల్వయున్నదనియు, 3 వేల రూపాయలు ఖర్చుఅయినదనియు ధనము ప్రోగుచేయవలయుననియు దెల్పిరి. కాకినాడ కార్యకర్తల ఆహ్వానసంఘమువద్దనుండి పరిశీలనలకునునుండి ఎంతోసేపు జాతీయోపసంఘమునకు కచ్చునది తాను తెల్పజాలనని దెల్పిరి. కనుక ఆర్కి కె సి థిని గూర్చి ప్రాముఖ్యముగా సభ్యులు ఆలోచింపవలయునని దెల్పిరి.

శ్రీయుత హరిసర్వోత్తమరావుగారు

జిల్లాసభలనుండివచ్చిన తీర్మానము లన్నిటిని బాగుగా విచారిం చినోక తీర్మానముగా దెచ్చుటకు నోక సంఘమును ఏర్పరచమని చెప్పిరి. ఈసలహాను సభ్యులనుసంపూర్ణముగా ఈ అంశము లన్ని టినీతినిగ్రహించవలయునని దెల్పియు నిరాకరించిరి. ప్రెసిడెంటు గారున చేతభక్త వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు 10 వేల రూప్యములు ఆహ్వానసంఘమునుండి మనకు రావచ్చునుగాని, అచ్చట కాకినాడలో గాంధీనగరమున కార్యకర్తల ఆంధ్రదేశమున జయ ప్రదముగ జరిగినదని దెల్పుటకు చిహ్నమును నోకదానిని నిర్మాణము చేయుటకు యత్నము చేయుచుండుటచే మనకు చాలా తీక్ష్ణవచ్చునని తెల్పిరి. ఎటులయునను యీసంగతి ఆహ్వాన సంఘమువారియెదుట కచ్చును గనుక యంతటితో ఆపివేయమని కూడా తెల్పిరి.

సాంబమూర్తిగారు

బులును సాంబమూర్తి గారు అన్ని సంగతులకన్న ముందు తిలకు స్వరాజ్యనిధికింద వసూలుచేయవలసిన రెండులక్షలరూపాయలను గురించి చర్చింపవలెననియు తరువాత మిగిలిన సంగతు లనుగురించి ఆలోచింపవచ్చుననియు దెల్పిరి. ఇటుల తెలుపు టలో కాకినాడ ఆహ్వానసంఘమువారి వద్దనుండి వచ్చుదబ్బును గురించి ప్రస్తుతము వదిలివేయవలెను. ఆసంగతి 28 తారీఖున కాకినాడలో తీర్మానించబడుననియు, ఆంధ్రదేశమున గట్టిగా పట్టుబట్టి వసూలుచేయవలెనని నాలుగులక్షలరూపాయల వసూలు చేయవచ్చుననియు, గాని తమస్నేహితులు ప్రస్తుతం రెండు లక్షలు చాలవని చెప్పినందున అంతఅయిన తప్పక వసూలు చేయవలెనని కూడా నడిపిరి.

ఈ తీర్మానమును వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు బల పరిచిరి. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యముగారు ఆమోదించిరి.

దిడుగు నరసింహంగారు, సాంబమూర్తిగారి తీర్మానము కన్న తాను నోటిను యిచ్చియున్న తీర్మానమును ముందు తీర్మానింపవలెనని కోరగా, అగ్రాసనాధిపతి సాంబమూర్తి గారు ఉపపాదించిన తీర్మానప్రకారం అన్ని తీర్మానములు వాప బడివనియు, గనుక తన అభిప్రాయప్రకారం సాంబమూర్తి గారి తీర్మానము ప్రధమమున తీర్మానించుట అవసరమని తోచి నదిగాన దానిని ముందు తీర్మానింపవలెననిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర గోపాల కృష్ణయ్యగారు ఆదాయ వ్యయ పట్టికను ముందు తయారు చేయమని కోరిరి.

కార్యక్రమమును నిర్ణయించుట.

మరల దిడుగు నరసింహంగారు, సాంబమూర్తిగారి తీర్మా నము నెదిరించుచు ఎందునిమిత్తము ధనము ప్రోగుచేయవలయునో ప్రధమమున నిర్ణయింపవలయుననియు అటుల నిర్ణయించుటలో గత మూడు సంవత్సరములలో జేసిన నిర్ణయకార్యమువలె గాక దృఢప్రయత్నములను చేయు ఏర్పాటులను చేయవలయుననియు, ఆదర్శము పవిత్రమంతయుగ నుండినవో ధనము సమకూర్చుటల మరియు మూడువత్సరములు కార్యమును చేయక వృధాగా కాలము గడిపితిమనియు, దెలిపిరి.

శ్రీయుత య. మంగయ్యగారు తీర్మానమునుబలపరచుచు యిట్టి తీర్మానముయొడ తనకు విశ్వాసము లేదనియు కాలమం తయు వృధా పోనిచ్చితిమనియు, గనుక రెండులక్షలు ప్రోగు చేయవలయు ననుదృఢసంకల్పము కలిగియుండవలెననిరి.

శ్రీ భమిడిపాటితీర్థనారాయణగారు తీర్మానమును బల పరచుచు అనేకశుష్క విధానములను తయారుచేయుట పరిహాసా స్పదమనిరి. ఇట్టి విధానము లనేకములు తీర్మానింపబడినవియు, నిష్ప ఏర్పాజనము లని గాననిరి. మహాత్ముడు చూపినదే నిజ మైన విధానమనియు మాతృదేశమును బానిసత్వమునుండి విముక్తి చేయుటకు సోదరసభ్యులను ప్రార్థించుచు, అనవసరమైన ప్రసంగ ములకంటె కృషిలంపుట యెంతయో లాభకరమనియు నుడిపిరి. ధనము సమకూరదని తా నెంతమాత్రమునిస్సహచెందలేదనియు, ఖద్దరు పనిచేయుటకు దేశమందుడబ్బు అనవసరమనియు, నిజమైన ఖద్దరుపనిచూపుచో లక్షలు, లక్షలు, బహుశాగూరు మరిమిండు ననియు తెలుపుచు దేశభక్తుడు పూనినవోకొన్ని లక్షలుసమకూర్చ గలరనియు దేశము అట్టి త్యాగమును చేయుటకు సిద్ధముగ నున్న దనిరి.

శ్రీయుత కాశీశ్రీరావుపంతులుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఆంధ్రులు స్వరాజ్యసంస్థాపననిమిత్తము అధికో త్సాహముతో నున్నారనియు, కాకినాడలో జూపిన ఆంధ్రుల వ్రత్యానామే దీని! నిద్రాసమని దెలిపిరి. ధనము ప్రోగుచేయగల మరియు అందుకుగాను చెరుకైనవనియు, పనిచేయగల నోక సంఘమును నిర్మాణము చేయవలయునని తెలిపిరి. ఖద్దరుకాఖ, విచ్చిభటసంఘము, ఆర్కికాఖలును, తీవ్రమైన కార్యక్రమము నవలంబించునట్లు, చేయవలయునని చెప్పిరి.

తీర్మాన మంగీకరింక బడుట

ఈతీర్మానముపయి కొంత తీవ్రమైన చర్చ జరిగినతర్వాత అధికసంఖ్యకులచే ఆమోదింపబడెను.

రెండవదినసమావేశము

తిరిగి ఈసభ మరునాడు వ్రధము 7 గంటలకు సమా వేశమయినది. క్రిందజేదినము ఆమోదింపబడిన తీర్మానము (రెండలక్షలు స్వరాజ్యనిధికి వసూలుచేయుట) పయినను, ఆ నిధిని వసూలుచేయుటకు గల సాధన సంజీవినీగూర్చియు చర్చ ప్రారంభమయ్యెను.

శ్రీయుత దిడుగు నరసింహంగారు, 12 లక్షలు రూపాయలు ఆరుసంవత్సరములతర్వాత తీర్చిది మరతుపయి అప్పుచేసి తీసికొనిరావలయుననియు, ఆ పయికమును ఖద్దరు పయి వినియోగింపవలయుననియు నుడిపిరి.

శ్రీయుతులు అన్నాప్రగడ కాశీశ్రీరావుగారు, అట్లు చేయుట కేవలము వర్తకనరలిగా నుండు ననియు, అది తనకు నచ్చలేదనియు నుడిపిరి.

ఈ తీర్మానము వోటుకు పెట్టబడెను. అధికసంఖ్య కులచే త్రోసివేయబడెను.

బర్మా ఆంధ్రులసహాయము

శ్రీయుత దేవగుప్తం భాస్కరరావుగారు “బర్మాదేశ మునకు రాయబారముగా ఒక సంఘము మారి ఏర్పడి టెలి అచట నివసించుచున్న ఆంధ్రులవద్ద తిలకుస్వరాజ్యనిధికి వసూలు చేయవలెనని తీర్మానించుచున్నార” అని ఉపపాదించిరి.

శ్రీగొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారు న్యతిరేకముగ చెప్పుచు, అవట వారిసహాయము గోరు జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనలకు చాలగలవనియు, మనదేశములో 2 లక్షలు వసూలుచేయగలమనియు చెప్పిరి.

తీర్మానము ఓటుకు పెట్టగా వీగిపోయెను.

స్వరాజ్యనిధిని వసూలుచేయువిధము

పతిజిల్లా వసూలుచేయవలసినదబ్బు మదింపుచేసి ఆమొత్త మును వసూలుచేయవలసిన బాధ్యత, ఆయాజిల్లా అధ్యక్షుడు, కార్యదర్శులవై వేయవలయునని టి. పరమానందముగారు ఉప పాదించిరి.

శ్రీయుత బులును సాంబమూర్తిగారు యింకొందరణను ఉపపాదించిరి. “జిల్లాఖర్చులకు తిలకు స్వరాజ్యనిధికి గడప రూపాయలు వసూలుచేయవలయుననియు, రెండులక్షలు వసూలు చేసి రాష్ట్ర యబొక్కసముగా నుంచవలెననియు, వేరే ప్రత్యేక నిధిని వసూలుచేసి జిల్లాఖర్చు లకొరకై వుంచుకొనవలెను”

ఇది వైతీర్మానమునకు సవరణ కాదనియు, ప్రత్యేకతీర్మా నమనియు అధ్యక్షుడు నుడిపి, ప్రత్యేకతీర్మానముగా చర్చ చేయవలె ననిరి.

శ్రీయుత కాశీశ్రీరావుగారు ప్రతికూలముగ మాట్లాడిరి. ప్రతియింటికి ఒకరూపాయచొప్పున వసూలుచేయుట ఆలస్య మనియు, చాలమంది ఒకరూపాయకంటె నెక్కువ యియ్యగలిగిన వారు గలరనియు, కొందరు ఏమియియ్యలేనివారు గలరనియు నుడిపిరి.

శ్రీయుత అత్తయ్యగారు గోవిందాచార్యులుగారు కూడ ప్రతికూలముగ మాట్లాడిరి.

శ్రీయుత అంచె శివయ్యగారు సాంబమూర్తిగారి తీర్మా నమును బలపరచుచు, తిలకుస్వరాజ్యనిధికి రైతులను ధాన్యమును యింటింటికి తిరిగి వసూలుచేయుట సులభమేగాక ప్రతిగృహము నకును స్వరాజ్యసంక్షేమము తీసికొని వెల్లికవార మగుదు మనియు నుడిపిరి.

శ్రీయుత హరిసర్వోత్తమరావుగారు తీర్మానము చాల కష్టసాధ్యమని నుడిపిరి.

రాష్ట్రీయసభ్యులనుండి విరామములు

వేలూరు కాపురములైన శ్రీయుతులు శివరామకృష్ణయ్య గారు అట్లుచేయుట దుస్సాధ్యమనియు, రాష్ట్రీయ కార్యకర్తల సంఘసభ్యులు ప్రతివారును 50 రూపాయలకు తక్కువగాకుండ తిలకు స్వరాజ్యనిధికి యియ్యవలెననియు, అట్లుచేసినవో 800 మంది సభ్యులు కనీసము 1500 రూపాయలు యియ్యగల రనియు నుడిపిరి.

అధ్యక్షుడు, యీ అభిప్రాయము బాగుగా నున్నదనియు, కాని చాలమంది సభ్యులు చాలబీదవారనియు, పూటపూటి గూడ లేనివారులరనియు ప్రతివారును సాధారణముగా త్యాగ శీలురనియు అట్టివారిపై ఈ భాగము వైదుట కూరమనియు, కొందరు యియ్యగలిగినవారు యివివరకే వారికికే సామర్థ్యముల కొద్ది, యిచ్చుచు న్నారనియు నుడిపిరి.

శ్రీయుతులు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు. నెలవిచ్చినదంతయు సమం జనముగ నున్నదనియు సంఘసభ్యులుగా నున్న భాగ్యవంతులు ఎప్పుటికి వెనుకజేయుట లేదనియు, తాను సంవత్సరమునకు 2000 రూపాయలు యిచ్చుచున్నారనియు, శ్రీ పటాభి సీతా రామయ్యగారు, శ్రీ వేమవరపు రామదాసుగారు మొదలైన వారుకూడ యిచ్చుచున్నారనియు నుడిపిరి. కొన్ని లక్షలరూపాయలు అఖిలభారత భాదీబోధువారు యియ్యబోవుచున్నారనియు అందువలన భాదీపని అత్యధుర్లముగ జరుగగల దనియు చాలా మంది భాదీప్రచారము జేయుటకు అవసరమనియు, ఎట్లు దృఢ మైన పని జరుగగలదో దానిపై చర్చ జరుపవలసినదేగాని అనక సరముగా వాగ్వియము చేయలేదనియు, తీవ్రమైనపని జగి ఆంధ్ర దేశమునకు గొప్పప్రభావతి తీసికొని రావలె ననియు నెలవిచ్చిరి.

తీర్మానము.

వై తీర్మానములయొక్క భావమును తెలుపుచు: తీర్మాన మును ప్రయమలసినదని ప్రార్థింపగా శ్రీయుత గొల్లపూడి సీతా రామశాస్త్రిగారు యీ తీర్మానమును ఉపపాదించిరి.

“మాకు స్వరాజ్యనిధికి రెండలక్షలు రూపాయలు వసూలు చేయవలె ననియు, వేరే ప్రత్యేకనిధిని వసూలు చేయ కూడదనియు, కార్యనిర్వాహక నర్తము వారిచే నిర్ణయింపబడు మొత్తమును ప్రతి కార్యకర్తనుండల సంఘము వసూలుచేయ వలెననియు, ప్రతి యింటికంటికి తిరిగి వసూలు చేయవలెననియు

నూటికి 85 జిల్లాసంఘమునకును, 10 రూపాయలు రాష్ట్రీయ సంఘమునకును ఆభిలభ్య రత సంఘమునకును పోషణయును”

మహారాజశ్రీ ప్రకాశము పంతులు, నాగేశ్వరరావు పంతులు, కొండ వేంకటప్పయ్యపంతులుగారు ఉపసంఘముగా నేర్పడి ఆంధ్రజిల్లాలలో తిరిగి వసూలుచేయవలె నని తీర్మానింప బడెను.

కాంగ్రెసు సభ్యులను జేర్చుట

తర్వాత యాక్రిందితీర్మానము ఆమోదంపబడెను.

“క్రిందలి మొదటి తేదీనుండి తీవ్రమైన ప్రచారము జరుగ వలయుననియు, అట్లు చేయుటకు తాలూకా కోక ప్రచారకుని నియమింపవలయుననియు ప్రతిజిల్లాలోను క్రిందలి 1 వ తేదీనుండి, మాడుమానములవలకు నెలకు 500 రూ॥ వినియోగింపవలయు ననియు ఆంధ్రదేశము మొత్తముమీద రెండులక్షలు కాంగ్రెసు సభ్యులను రెండువేల వాలంటీర్లను యేప్రియులు చివర తేది లోపుగా చేర్చవలెను.”

ఆహ్వానసంఘమునుండి ఋణము

ఈక్రిందితీర్మానము అధ్యక్షుడు ఉపపాదించెను.

“1000 రూపాయలు కాకినాడకాంగ్రెసు ఆహ్వాన సంఘమువారివద్దనుండి వారు లెక్కలు చూచుకొనునంతవరకు ఆపవగా వున్నవనియు” ఆహ్వానసంఘమువారివద్ద నుమారు 50 వేలరూపాయలు గలవనియు, దేశరాధననిమి త్రమే వారు రాష్ట్రీ యసంఘమునకు యివ్వగలరనియు, తిరిగి వారికి అవసరమగుచో రాష్ట్రీయసంఘమువారు యిచ్చుటకు సంజేహము లేదనియు నుడివరి.

శ్రీయుతులు యద్రమల్లి మంగయ్యగారు, కాకినాడలో గల ఆహ్వానసంఘసభ్యులకు మహాత్ముని ప్రతిమను నిలుపుటకై కుతూహలము వున్నప్పటికి తక్కిన ఆంధ్రసోదరుల అనుమతి తోనే అట్లుచేయుటకు వారు సిద్ధముగా నున్నారనియు మీయి ప్తములేకనే వారు చేయరనియు, ఆగౌరవమును మీరు దక్కించు కొని, వారికి అసంతృప్తికరములేకుండా చేయవలెననియు, తొం దరవడి ఏతీర్మానమును చేయవలదనియు, నైకము రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారి వైసను, కాకినాడ సోదరులకు ఆకా థంగము కలిగించుకూడదనియు, కాకినాడలోజరిగిన ఆంధ్రదేశము లోని మొదటి దేశమహాజనసభ చిరస్మరణీయుముగ నుండు నటుల చేయవలెననియు నుడివరి.

నాగేశ్వర రావుపంతులుగారి సూచన

శ్రీయుతులు కాకినాడను నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు మాడ, కాకినాడసోదరులకు వ్యతిరేకముగా చేయుటకు తనకు మనస్సురెంచుటలేదనియు, పయికమును ఒక బ్యాంకులో నుంచుటకు బదులు రాష్ట్రీయసంఘమువద్ద నుంచుటలో గల హక్కు యేమియో దురూహ్యమనియు యేది యెట్లున్నను, ఆ పయికము తోలివదలి పేరును, దేశభక్తుడును కలసి ఎచటైనను అప్పటికి కొనివచ్చి కాంగ్రెసుపని సాగించెదమనియు చెప్పిరి.

ప్రచారకుల గౌరవవేతనములు

అసామంకాలమంతయు కాంగ్రెసు ప్రచారకులకు గౌర వవేతనములను ఏర్పరచుటలోనే ముగిసెను.

శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారు “జిల్లా కాంగ్రెసువారు 50 రూపాయలవరకు వేతనముల నిచ్చుటకును, రాష్ట్రీయసంఘము వారు 100 రూ॥ వరకు మాత్రమే యిచ్చుటకు అధికారము గల వని” తీర్మానమును ఉపపాదించిరి.

శ్రీభగవత్సాహాయణగారు ప్రతికూలముగ మాట్లాడిరి. 50 రూ కంటే ఎక్కువగా ఏప్రచారకునికి వేతనము యివ్వకూడదనిరి. ఈసంవత్సరము రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము ఆపవతో పనిని ప్రారంభించుచున్నదనియు, యంత విధిగా వేతనముల నిచ్చుట చేతను, కొంతమందికి ఎక్కువగాను కొంతమందికి తక్కువగాను యిచ్చుటచేత ప్రచారకులలో అనవసరమైన అసంతృప్తి కలు గుననియు యివి చాల చివారణీయాంశములనియు నుడివరి. అది యుగాక 50 రూ॥తో ప్రచారము చేయుట ఒక గొప్ప త్యాగ ము గాదనియు అంతకంటే ఎక్కువ తీసికొనుట కేలము ‘హాత ంకొరకనియు చెప్పిరి.

మరియొక ప్రతిపాదనము

ఒక సవరణను “ప్రతిప్రచారకునికి కిరూ చొప్పున కుటుంబములో ప్రతివారికి జీవనభ్యత్నము, లేక ప్రతిప్రచారకునికి 100 రూపాయలు జీతమివ్వవలెను”

శ్రీయుత బులను సాంబమూర్తిగారు ఉపపాదించిరి. అధ్యక్షుడు మొదటకొని క్రిందప్రచారకునివరకు వేతనము తీసి కొనుట గౌరవగని ఎంచుచో మొదటిభాగము మిగిలినవచ్చుకొన వలసినదని నుడివరి. నాసోదరుడైవట్టియు లక్ష్మీకృష్ణదైవట్టియు

శ్రీయుత జెజువాడ చంద్రశేఖరరెడ్డిగారుమాడ కొంతవేతనమును తీసికొనినచో సమంజసముగా నుండుననిరి.

ప్రచారకునికి తక్కువ మొత్తమే సరిపోవు తప్పక వేయవచ్చి ఎక్కువకావలయున్నచానికి ఎక్కువయిచ్చినచో హాగుకవుండును 200 రూ॥ మొదలు 400 రూపాయలవరకు, పంజాబులోను సంత యుక్తరాష్ట్రములలోను యిచ్చుచున్న సంగతి మీఅందరకు విశ దషే. అందరును యీసవరణను అంగీకార మివ్వవలయుననిరి.

తీర్మాన మంగీకరింపబడుట

అధ్యక్షుడు “శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారి తీర్మానము చాలచివారణయొక్క ఫలితమనియు, ప్రచారకులయొక్క కష్ట ములు చాలగలవనియు అందుచేత అతీర్మానము సర్వజనాంగీ కారము బడయవలెననిరి. సవరణలు ఉపసంహరింపబడెను. తీర్మా నము సర్వజనాంగీకారమయ్యెను.

“4 మహాత్ముడియ ప్రచారకులను ఏర్పరుపవలెననెడి” శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారి తీర్మానముగూడ సర్వజనాంగీకారమయ్యెను.

అ|| భా|| జా|| సంఘమునకు ఎన్నికలు

ఈపుడయును రాజీవామా నిచ్చిన శ్రీయుత అంచె శివ య్యగారి స్థానే అభిలభ్యారతసంఘమునకు శ్రీ డాక్టరు నుబ్ర వ్యాఖ్యంగారిని ఎన్నుకొనవలసినదని అధ్యక్షులు గొరిరి. తీర్మానము ఆమోదంపబడెను.

శ్రీ దేవరకొట సంస్థానాధీశ మాతృనిర్వాణము

సీ॥ ముక్త్యాలభ్యపాలపుత్రీకామణి వామ జనియించి వంశప్రళయి గాంచి దేవరకొట పృథ్వీనాథసతి వామ నలరాజి మునుకీర్తి నారితేరి నేటిభూవరు నంసీడు ప్రసాదాభ్య నుటే గాంచి సౌఖ్యము చూడబాడి మహితసత్కార్యనిర్వాణంబు పురముల గాంచి యెనలేని ఘనత నిలిపి

తే॥ గీ॥ భవ్యబృందావనపురి తృదృశకమందు నలువడదేండ్లు ప్రాయంబునందె సర్వ బాంధవాత్మజదోహిత్రవర్గ మరయు ప్రాణముల వీడి తేంతటి భగ్యమమృత

సీ॥ నిత్యధర్మవ్రతనిరత వీ వచటకు పరగజాప్రజల భావములె సాక్షి ధారుణి పరమసాధ్వీరత్న మనుటకు భవ్యమృతదినంబె ప్రబలసాక్షి దేవతాభక్తి యధికమన్న రాష్ట్రంపు దేవోత్సవంబులు గావెసాక్షి విఖిలపౌరజహనీయ వీ వచటకు ప్రజలు నేడిడెడు బావ్వుములె సాక్షి

తే॥ గీ॥ సాక్షు శీలల నీదు యశంబె సాక్షి సర్వసద్గుణవ్రాత! వికాలవాదము! కన్నబిడ్డలందాన మున్ను గాంచి జనుల విడి నేడు వివి కెల్లు చనితివమ్మ

తే॥ గీ॥ పుణ్యకార్యాలవరణులైన పుడమిజనుల స్రవ్యవేపురపురికి తేర్చు కౌరభక్త వరుడు డీ వికలాత్మ్యంబు పరమసాధ్వీ గృహను గాంచి యాత్మకు కాంతి నిడెడుగౌత.

కా శ్రీ

హిందూవిశ్వవిద్యాలయము

జనవరి 28:—భాన్సేలై:—గోదా గ్రామ్యక మహారాజాగారు జనవరి 28 తేదీ జరుగ ప్రత్యేకశబ్దకావ మహోత్సవమునకు వచ్చుటకు కర్ణులగుదురు. అప్పుడు హిందూ విశ్వవిద్యాలయమువారు వారికి గౌరవార్థము దాక్షర్ణ ఆధ రెటుక్కు అనుపట్టుము నొసగుదురు.

రు 55,000 ను అపహరించుట

అమమ్మదాబాద్, 28 జనవరి:—ఇండియా పెంట్రల్ బ్యాంకు యొక్క స్థానికాఖ శాఖయి యింటియల్ బ్యాంకు నందె రు 55,000 తో నచ్చుచు త:తో రచ్చుచున్న బం టోతుకు అవైకమునిచ్చి తానొక హిందూ పాపంబులొనిపోయె ను. తాను తిరిగి వచ్చు పుట్టికి బం టోతులేడు. వైకములేడు. (ఆం॥ వై)

గాంధీమహాత్ముని యారోగ్య వంచరత్నములు

[రాజా యం. భువంగరావుగారు]

మ. చతురంభోధిపరిధిభూపలయము శ్యాంబి, లోకాన ప్రతిక్షాపరశీర్యభౌత పదవీ శల్లభ్యుండు గాంచి యం చితికి ర్తి సభగొన్న భూపవిజయశ్రీగమ్యుడై మేదుర త్రితిధివ్యోమయశోవశస్త్రీ వేంయంచెకొగాంధీగ్యంధ్యుడై చ. కలకుండు పొట్టంగొనిన పశ్యోము లేదనుచో వాదముం బొడి బడించి వీరి బులము న్యెలయింపఁబోలు దైవపు త్వరనిజమందు గూడఁగలసంబుఁబులైనుపుడు; కానిచో దురితి హింసగాంధీ మహితం గలఁగింపఁ బుండు తట్టునే! చ. త్రితిని బశోవకారముఁజెందెయ, స్వాధ్యపరశ్విబుద్ధి, నం తరిహిత వర్తనలు, భూధర్మవిచక్షణ, కాంతివృత్తియు న్నరతుతి, ప్రాణదాత్యశ్రమశ్రేయము దాంచి మో! నిజంబొ యాదతునకందు గాంధీనిఁపుండెరీక్షుడైతల్ప దైవమున్ మ. అపాంబున గాంధీదేవు నిడి, లోకావర్ణంబుం బున్న నే లింపాల్సొ లెకయేరి నుఖ మొలింగురొద్ది; రిల్పదైవ న య్యోము: గారనుపావీ విద్యవర; లోకాశ్వి నాదలు పా వనమున్ భాగ్యముసౌఖ్యమున్ జను మునర్పంబానందచాదనన్ చ. కుడువకైతావంధఁ గడుఁ గూర్చి జూచినయట్టివాఁడునున్ మునుక కట్టకుండఁ గడుఁ బూనికైబోచినయట్టివాఁడునున్ విడువ; వేంతుండెరేవ కేడుకొగాంచినయట్టివాఁడునున్ దదయక తప్పకుండ నుఖదాన మొసంగెడు నిల్లుగాంధీన్.

గోదావరిజిల్లాబోర్డు - ఆదిమాంధ్రప్రవాణిధ్యము

ఈజిల్లా బోర్డు శ్రీ గవర్న మెంటువారు ఆదిమాంధ్రులకు ఒక ప్రతినిధి పదవి నొసంగిరి. అట్టిపదవి నుమారు రి మాసముల నుండి కాలియున్నట్లున్న నేటివరకు మా ఆదిమాంధ్రులకు నియ మించక పోవడము కడుచిచారకము. ఈపదవికి మాసోదకు లగు ప్రతురము రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు మొదటగానున్న మ. ఈ. రా. శ్రీ. ఉండు తాతయ్యగారిని తిరిగి జిల్లాబోర్డుమొదట డగా, జిల్లాబోర్డు (వెసిడెంటుగారు రికమండు పేసిట్లుగా తెలియవచ్చుచున్నది. మాసోదకు లగు ఉండు తాతయ్యగారు రి కల నుడి, రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డు మొదటగా నుండి మా సంఘమునకు ఎత ఉపకారము చేసిరో, విచారించక తిరిగి జిల్లాబోర్డు మొదటగా రికమండు చేయుటకు కడు విచార కరము. ఉండు తాతయ్యగారు మాకు సంశ్యోమలనండి తాలూకాబోర్డుగా ప్రతినిధిగానుండి, మాసంఘమునకు కించి త్రయిగా ఉపకారము చేసియుండలేదని యధార్థముగా చెప్ప గలము. శ్రీ ఉండు తాతయ్యగారు, కృద్ధుజ. వీరి తిగినచదు వ్రలేను. ఇటువంటివారు పోతన మాంఘమునకు యేమి ఉప కారములు జరుగగలవు? కావున శ్రీగవర్న మెంటువారు మాసంఘ మునకు ఉపకారములు జరుగలేనని ఉద్దేశ చింత మాసంఘ ములో చదువుకొన్నవారిని నియమించి, మాసంఘమునకు ఎక్కువ ఉపకారము చేయవలెనని నమ్ముచున్నారము. శ్రీగవర్న మెంటువారు నియమించు ప్రతిసంఘములోనున్న చదువు తేనిమాసోదకులను నియమించుటచే, మాసంఘమునకు యేదిధమైన ఉపకారములు జరుగక, కడుచింతిల్లుచున్నారము. ఇకముందు నుండి ఆవిధముగా శ్రీ గవర్న మెంటువారు చేయ గని నమ్ము చున్నారము.

శ్రీ గవర్న మెంటువారు చెప్పితేరి కాసననిర్వాణసభలో ఆంధ్రదేశములోనున్న మా ఆదిమాంధ్రులకు ఒక ప్రతినిధిపదవి యిచ్చియున్నాడు. ఇట్టి పదవిలో మా క్యూలిసోదకులకు మహారాజ శ్రీ కరాలశెట్టి దేవేంద్రుగారిని నియమించిధులకు శ్రీగవర్న మెంటువారికి స్వాదనాపూర్వక వదనము లిచ్చించుచున్నారము. మహారాజ శ్రీ కరాలశెట్టి దేవేంద్రుడు యం. యల్. సి. గారు ఆంధ్రదేశములో నన్న ఆదిమాంధ్రులందరికి తెలిసియేయున్నారు. ఇకముందుండి శ్రీగవర్న మెం టువారు మా కొనంగు ప్రతినిధిపదవులు మహారాజ శ్రీ కరాల శెట్టి దేవేంద్రుడు యం. యల్. సి. గారియొక్క అభిపాశ ము తీసికొని, చదువుకొన్నవారిని ఆయా సంఘములలో నియ మించెదని గవర్న మెంటువారిని ప్రార్థించుచున్నారము. ర కినాడ. బోడ చిట్టెయ్యి.

[కమల "అగ్రహారము" సమావేశము మన రామ
 అను భారతములందలి యాచారములను సూచించుచు మిడిత
 అగ్రహారము లగు ము. రా. శ్రీ. బల్లారి కృష్ణభూగ
 రాకయనకావ్యము మొదలగు. మిడిత స్థానముల గల
 ధ్యానము లగు ము. రా. శ్రీ. పద్మనాభింగారు, అగ్రహారము
 అగ్రహారమును గనబరచుచు చెందు గ్రామములను
 విభించి సభకు జూప దెచ్చియుంచుచుండిరి. చెన్నపురి అగ్రహారము
 సమయమున అగ్రహారమును (చాయ. సన నీతిగ్రామముల
 తో గూడిన కుటుంబ వచ్చుటచే గోడల కలిగించబడియుండె
 ను. తరువాత ము. రా. శ్రీ. రెడ్డిపల్లవగారు అగ్రహారము
 కావాలనుచు అగ్రహారమును రావ మొదలి జేసినపుడు యాచరి
 చిరి. అగ్రహారమును చుట్టముగనున్న బాలబాలికలను
 మునుకు లొంగుచి. దర్శించుకొనినపుడు ముగ్ధులగు చుట్టము
 పదవి నిర్వహించిన తాంబూల మునుచి ముగ్ధులగుచు
 లా సంగతులను. శ్రీ నివాసక భర్త పత్ని
 యును, ము. రా. రా. బోగరావు సమావేశము
 యును, అగ్రహారములకు కార్యములను బూ
 సేమంతిసంఘమును జేర్చి అగ్రహారమును. ముచ్చటించి
 అగ్రహారమునకును అగ్రహారమున వారమునలయును సమా
 వేశము కార్యములను నెరవేర్చుచు. సభాము. ము. రా. శ్రీ.
 పాండురై అయ్యగారు ఈ సభకు సమకావ్యములను
 నుండిరి. చాక్రము ము. రా. శ్రీ. శంకరలింగం పిళ్లెగారు పాఠము
 లు. ము. రా. శ్రీ. శ్రీనివాసకగారు పాఠము. ము. రా. శ్రీ.
 బోగరావుగారు సమావేశమును. పాఠముల (భద్రా
 పాధ్యాయులు, సమావేశపాధ్యాయులు వక్కగ సమావేశము
 రించినందున ఈ కార్యము జయముగ జరిగెను.

ప్రొలవరం (గోదావరి వజ్రానీ)
 (ఒకవిలేఖరినుండి)

అభివృద్ధి కృషి 20 ఏప్రిల్ ను 115-0-0 120-0-0
 తొలి కృషి ఏప్రిల్ ను

వ్యవసాయ సంఘము

పెంగుళూరు సభ

మహారాజాగారి స్వాగతము

తెలంగాణ, జనవరి 2:- ఇండియా వ్యవసాయ సంఘము యొక్క 18 వ సభ ఈ యందలియను జెంగుళూరులో ప్రారంభమయ్యెను. మైసూరు మహారాజాగారు ప్రారంభించిరి. ఇండియా వ్యవసాయ సంఘమును సలహాదారులు ఎస్. మిల్లిగాను గారు తరువాత అధ్యక్షతీత పర్యవేక్షణను వహించిరి. హిందూజీత ముఖ్యము అన్ని భాగములనుండియు గొప్పగొప్ప ప్రతినిధులు వచ్చి యుండిరి. ఈ సభ్యుల సేవక ప్రైవేటు మహారాజాగారిలోని ఆనందము మైసూరు రెసిడెంటు, డివాన్ ఎ. ఆర్. బాబ్జీగారు, మైసూరు అగ్రికల్చరల్ డెవలప్మెంట్ బోర్డు సభ్యులుగారును హాజరయ్యిరి.

హిందూజీత సంస్థానములలో ప్రథమసభ

సంఘమువారికి స్వాగత మిచ్చుటలో మైసూరు మహారాజాగారు వ్యవసాయసంఘమువారు సంస్థానములలో సభ్యులయి యుండియు మొదటిసారియని చెప్పిరి. హిందూజీతములను ముందుగా జనము ఆధారముగా చేయు వారు. ఇంతటి సభ ముఖ్యమైనదేమన నీ సభ ప్రైవేటు యితర సభలను ఆధారముగా చేయును. ముఖ్యధార మగు యీ సభకు అభివృద్ధి కోసక వచ్చుట హిందూజీత విద్యుత్సాధనార్థి చాల సహాయము చేయును. కావున బలమైన పౌరసమయంలో వారి నిధులను సాగింపుచున్నది మహారాజాగారు ముగించిరి.

మిల్లిగానుగారి ఉపన్యాసము

తరువాత మిల్లిగానుగారు ఉపన్యాసించు వ్యవసాయ సంఘమువారిని మైసూరుకు విజయముగా మారుచున్నది వారి సభకు అభ్యుత్తర కహింయలలో మహారాజాగారు కలబరిన ప్రేమకుసుమల సంబోధనను చేసిరి. మహారాజాగారు చెప్పినట్లు యీసభ సంస్థానములో జరుగుచున్నది మొదటి సారి. అయినను మహారాజాగారు అభ్యుత్తరకహింయలకు గూడ చెప్పియు మొదటిసారి.

“ఈ సమయము గొప్పది. ఈ ద్వారా నిరంతరము హిందూ సంస్థానములలో మైసూరుకు గర్వమునుట స్వాభావిక. ఇచ్చట విద్యాభివృద్ధియొక్క, సహకారము బలముగా జరుగుచున్నది. కావ్యకళాభివృద్ధి, తగిన స్థానమున వున్నది. వ్యవసాయ సమస్యలను సూక్ష్మము వ్యవసాయ కృషివారు సంస్థానములో చేసిన కనుబడిగూర్చి తెలిసికొనుటకు మనకు మహారాజాగారు అవకాశములొసంగియున్నది మనము ధన్యులము.”

డబ్బు యిబ్బంది

మిల్లిగానుగారు తరువాత సంఘసభ్యులకు కొన్ని మాటలను చెప్పిరి. వారిని చెప్పిరి “వెళ్ళక సారి. మనము కలిసికొని నష్టపోయితిమి, అర్థకాలములు సరిగా లేకపోవుటవలన కష్ట కాలముకావు చాల కష్టముగా ముందే, ఈ సీటి యిటులనే నిలబడవులు కలదు చున్నది. ఎంతటి సీటి యున్నదో యీ కాలము యీ కాలము అభివృద్ధి కోసక కచ్చట తగిన అడుగులువేయవలసి డబ్బుయిబ్బంది కనబడుచున్నది. ఈ భారీలకు ముడివారిని క్షమాపించుటకు ఇండియా వ్యవసాయ సభ్యులలో 9 మంది, సివిల్ సర్వేయింగ్ కాలకు 6 మందికిని క్షింపబడినది. ఇండియా వ్యవసాయ సభ్యులలో యింతకు 41 స్థానములు ఖాళీ లున్నవి.”

ప్రసాసంఘము పెంచుటయందు, ఇండియా వ్యవసాయ సభ్యులలో ప్రతీక మొసగుటగాను కట్టడమును ప్రైవేటు నియంత్రణను, నేటు సెక్టరుగారి అనుమతి పొందిన ధన లేమితే ప్రారంభించి కేటబడినది. అయినను పట్టణములకు ఆ సేవ నాన్వేషి ప్రైవేటులలో ప్రైవేటులలో ప్రారంభించబడినది. వెలెరింగ్ సెక్టరులకు తగిన తులాటి ప్రయోగము నియంత్రణ ముక్త్యవగర ఏర్పాటునైది.

విద్యుత్ సభలో వచ్చిన పరిణామములను సూక్ష్మమర్లి గూడుగాను చెప్పింది. తిరిగిసంఘము తరపున మహారాజాగారికి తులనము అర్పించుచు ముగించిరి. (ఆ. పే.)

బొంబాయి గవర్నరుగారి కార్యనిర్వాహక సభ

బొంబాయి 21:- ఈ కార్యనిర్వాహక సభలో సభ్యులుగా నున్న ఆంగ్లలోలారెన్న గారు అధ్యక్షులై వ్యవసాయ పోషకులకు బొంబాయి పోషకుల అధ్యక్షులగు డి. ఆర్. కే. కే. గారు వారి నిధులు సభ్యులగుదురు. (ఆ. పే.)

Grand Reduction Sale till the end of January

బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహముపంతులు

గారి పుస్తకముల నెట్టు రూ 16 లు విలువగలది

రూ 10 లకే యివ్వబడును.

శ్రీ పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి సాక్షి నాలుగు భాగములు, వారి యితర నాటకములు మావద్ద దొరకును

భీష్మపర్వత:- కర్త-మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రి చక్కని క్రొత్తనాటకము. వెల రూ 0-12-0 లు మాత్రమే.

కన్నపుదొంగ, పగటిచుక్క, అగ్గిరాముడు మున్నగు పరిశోధక నవలలు, అనేక క్రొత్త నాటకములు, నవలలు మొదలగు పుస్తకము లన్నియు మావద్ద దొరకును. సరస్వతీ వాచకములు, (Approved by the Text-Book Committee Madras) ఒక సైటు కటి మొదలు ఎనిమిదివఱకు వాచకములు వెల రూ 2-12-0. అర్ధశాబ్ద పంపినచో క్యాటలాగు పంపబడును.

కె. యల్. యన్. సోమయాజులు, గోదావరి బుక్-డిపో, రాజమండ్రి.

లోకమయమార కస్తూరిమాత్రలు

ఈ అమూల్యమైన మౌలిక మొదటికం కస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకాయరసము, అతిమృదువైన ఈ మౌలికము చేర్చి తయారుచేయబడినది. ఆత్మకరమగు ఏకమృతకాని యిందులో చేయబడినది. కనీష్ఠము, బాల్యము, బాలికలు, యవ్వములు తరచులు, ముగిసినవారు ప్రతిమౌలికము దీనిని సాధారణరోగము లన్నిటికిని అనుపాదేయముతో వాడవలసింది. దీర్ఘము, బాలికలకు ఇది సుజీవికర: దీని వేరుకల బుద్ధులు అనుచున్నది. 250-300 మాత్రములకు బుద్ధి 1 కి 0-4-0, 6 బుద్ధులు 1-4-0 పొందులగును. ఈ దిగువ రోగములైన జ్వరములు అని ఏయే వ్యాధికి నుజుమిచ్చునట్లు రోగములైనవో అందుకు యెలాటి సంతానములేదు. తక్కువ వాడె చూడుడు.

సారస్వతానంద:- రక్తగ్రహిణి, బుద్ధిగ్రహిణి, భూపకర్తని హెచ్చించును. బుద్ధి 1 కి ధర రూ 1-0-0.

శాలిసూక్ష్మదయ:- చిన్నపిల్లలకు బలమిచ్చు దివ్యమము. శీఘ్రగానందము. నుజు మర్త్యురము 0-12-0.

భావనబీక రసాయన:- పితృమంధమైన వ్యాధులు, వాంతులు, అజీర్తి కలగుచున్నచో వీటిని 1-0-0.

వాతగజకేసరిలేహ్యము:- సర్వకాలములకు అశ్రియమగుచుట మలబద్ధము మొదలగువాటికి నెట్టివది చిక్షణ రూ 2.

మా జ్వరముల నుజుమ ఒకసారి కొనినవారికి తెలియును. ఒకరసా మావద్ద కొనిన సీతల ఎన్నడును మావద్దకి కొనినది మావద్దకుండును. సాశేపు వెంకటాచలపంకితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు, శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

మద్రాసు బాంబి:- 881 కలెబ్రేటింగ్, మద్రాసు ముఖ్యమనింపు. బాంబి అక్కినుకుండి జ్వరములు ది. పి. గా కంపబడివు.

కుమ్మకు తెలము

డబ్బీ 1-కే వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-13-0

ఈ తెలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుమ్మకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి రూ 0-6-0 వి. పి సహా 0-11-0

ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జల, గోకుమ పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెంట్రెకలకు హనిగలుగక చక్కగ జెరుగ గలదు అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

1924 సం॥ డైరీ ఉచితము

ప్రాసినవారికి ఉచితముగా పంపెదము.

అమృత కల్పము,

మిక్కిలి ఘాటుగల గ్రాహకము, శోషణకు పుష్కలము కల్పము. వైరాల్యము, తలనొప్పి, వాతనొప్పి, అజీర్ణము, జ్వరము, బాల్యము, క్షేమము, కష్టము, ఉబ్బురము, కలరా, ప్లేగు, విషబద్ధులు, కడుపునొప్పి, అంటినొప్పి, రోగములు, మొదలగువాటికి రామబోజు, ప్రత్యేకమునం దుండ దుండ. అ: బొంబి (80 మోతాదులు) సీసా రూ 1-4-0

కాతిక బొంబి సీసా 0-12-0 వరక బొంబి సీసా 0-8-0 వి. పి. ఛార్జి ఎన్నిటికైనా 0-8-0.

పి. డి. ఎ. అందు కంపెనీ, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిశే. నెల్లూరు జిల్లా.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిపాపులోదొరకును

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబు చెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

సెల్ ఫోన్ ఫిన్లింగు

"ఆ గేట్"

ఫ్రంట్ టెన్ పేనా

పాకా-టెన్ పేన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, ఆమెరికా అప్రోలియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడప్పుడు మన హిందూనేతమునందు కూడ మిక్కిలిముగ జవాదర డియ మొందుచున్నది.

సాధరణమయిన "ఆ గేట్" కలము

మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉక్కుపాకి బదులు "ఆ గేట్" గాజుపాకి నుపయోగించుట యద్భుతమగు నూతన విధానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచియెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. మెలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మదరాసు.

కథలపుస్తకములు.

ఒక్కొక్కటి 4 అణాలు.

- 1 బాలసీతికథలు,
- 2 నూరు వినోదకథలు
- 3 శేనుక్క పగటిచుక్క కథలు,
- 4 యుక్తికథలు
- 5 మర్యాదరామన్నకథలు,
- 6 తెనాలిరామలింగని హాస్యకథలు,
- 7 నిజమైన కాశీమజిలీలు 1 భాగము 1-8-0, 2 భాగము 1-8-0,
- 8 టర్కీకథలు 0 8-0,
- పంజాబుకథలు 0-12-0.

వలయువారు:-

మంజువాణి ముద్రాక్షరశాల ఏలూరు.

జులాబ్ మాత్రలు

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0

మలము సకాలమునకు సరిగా వెడలకుండిన ఆకలి మందగించి పొత్తికడుపు ఉబ్బి అనేక వ్యాధులకు కారణ మగును. దినము రాత్రి ఒకమాత్రను తినిన మలబద్ధోగము మాని, ఆరోగ్యము కలిగియుండును. ఈ మాత్రలవలన విశేషముగ విశేషములు కావు. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు బొంబాయి.

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.

Elphinstone Road, Bombay.

జంతు పరాటికల్ వర్కుసు

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

ముదటికం చంద్రప్రభా మాత్రలు

ఇది శిలాజిత్తు భూమిస్థులూ, మాక్కి భస్మము, మొదలగువాటిని శ్రేష్ఠ శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినది. మాత్రములో శిలీపోపు శుక్లము, మాత్రమునందు దూడు లీపి (phosphate), తొలుపు మొదలగు సెకలోగజల, నడుమ నోప్పి, వాక్సోగజు, జ్వరములు, బలహీనత యితర శ్రీసంబంధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగువి తత్కర కుకరణ

ఒక టులము ఒకవధముల బుడ్డి 1-కి ధర రు 1/5/0
4 బుడ్లకు ఒకసారి అర్ధరస పానీయ ప్యాకెటు పోస్తూ
• రుప్యము యుజాము.

మా ఒకవధముల క్యాబులూలు యిజాముగా కంపెనీదను.

Sole Agents

H. Damodar & Co.,

43 China Bazaar Road,
Madras.

వెంట్రుకలే అందము?

రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

"Everybody's favourite
Toilets, Kamini Oil,
& Otto Dildahar, Sold
everywhere."

వెంట్రుకలు దువ్వెనలో ఉడికరాకమునుపే త్వరగమును
ఉడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడై పోవును.

అంతవరకు రావలయువారు

నేడే

కమినియా నూనెను

వాడు మొదలు పెట్టుడు

(ఇది నిజమగు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి పోగొట్టుకొను, కిలో ముప్పై యాభై, యిది దివ్యమైనది

వెంట్రుకలు మృదులు, మృదులు, గొంతు గాని యెరుగదే

మీ వెంట్రుకలకు మరల చుట్టుకో మొదలగువాడు గల్గి ఉత్తమతరీనుగా చేయబడును.

ఈ నూనెను విరివి జరిగింది మామూలు

వెంట్రుకలు మృదులు, మృదులు, కనిపెట్టుడు

కమినియా నూనెను విన్నవించుకొను వారు శ్రేయము

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 2-0-0 మామూలు వి. పి. రాత్రి మాత్రము

అన్ని వ్యాధులకు ఈ కింద రోగములందు విశేషముగా నివారించుచున్నది.

కొంతు నువ్వున ద్రవ్యము, లేక కొంతు కావలసినపుడు

"టటో దిల్ బహార"కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది అన్యాయము నుడముగలది.

కొన్న బుడ్డి 1కి రు 2-0-0

(రాను బుడ్డి 1కి రు 0-12-0

(రాను బుడ్డి 1కి రు 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు తినిచున్నామందు చల్లిన మిక్కిలి

మనోహరిమైన వాలన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించు

ఇది మందు అమ్మవారందరికీవద్దనున్న, శరీర అమ్మవారికీవద్దనునది దొరుకును. లేకున్న,

సాలు యేజెంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

155 కామామిడిను, బొంబాయి.